

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
ORGAAN VOOR DE MEDEDELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART
UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

16^e JAARGANG

WOENSDAG 21 JANUARI 1931

No. 786

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN.
Algemeen Secretaris: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart
ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.

COMMISSIE VAN ADVIES:

Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van
Lennep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. N. J.
Polak; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen
Baron Rengers; Prof. Mr. H. R. Ribbius; Jan Schilthuis;
Mr. Q. J. Terpstra; Prof. Mr. F. de Vries.

Gedelegeerd lid: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.

Redacteur-Secretaris: H. M. H. A. van der Valk.

Secretariaat: Pieter de Hoochweg 122, Rotterdam.

Telefoon Nr. 35000. Postrekening 8408.

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement
volgens tarief. Administratie van abonnementen en adver-
tenties: Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rot-
terdam, Amsterdam, 's-Gravenhage. Postchèque- en giro-
rekening No. 145192.

20 JANUARI 1931.

In den loop der week begon de geldmarkt aanmer-
kelijk ruimer te worden; zoodat nu niet alleen de
prolongatierente, maar ook de rente voor particulier
discónto en voor callgeld kon terugloopen. Callgeld
daalde daardoor van 1½ à 2 pCt. tot ongeveer ¾ pCt.;
terwijl de rente voor particulier discónto van 1⁷/₁₆
pCt. tot 1⁵/₁₆ à 1¼ pCt. daalde. De prolongatierente
bleef aanvankelijk nog 1½ à 1¼ pCt. noteeren; maar
liep gisteren verder terug tot 1 pCt.

* * *

De Minister van Financiën heeft de inschrijving
opengesteld op schatkistpapier op Vrijdag 23 Januari
a.s. Aangeboden worden weder 3- en 6-maandspromes-
sen en 3½ percents jaarbiljetten tot een totaal bedrag
van f 40 miljoen.

* * *

Op den weekstaat van De Nederlandsche Bank
geeft de post binnenlandsche wissels een daling van
f 800.000.— te zien. De beleeningen blijken met
f 2,8 miljoen te zijn afgenomen.

De goudvoorraad der Bank geeft geen verandering
van beteekenis te zien. De zilvervoorraad klom met
f 650.000.—. De post papier op het buitenland steeg
met f 1,4 miljoen, terwijl de diverse rekeningen op
de actiefzijde der balans een teruggang van f 2,9 mil-
lioën te aanschouwen geven.

De biljettencirculatie verminderde met f 18,6 mil-
lioën. De rekening-courant-saldi vertoonen een stij-
ging van f 13,6 miljoen. Het beschikbaar metaalsaldo
bedraagt f 2,6 miljoen meer dan verleden week. Het
dekkingspercentage is 53½.

* * *

Hoewel er zoowel op de nationale als op de inter-
nationale wisselmarkt nogal eenige schommelingen
in de koersen vielen waar te nemen, heeft toch de
ware stemming niet willen doorbreken. De markt had
vaak een lusteloos aanzien en de omzetten waren niet
van veel beteekenis. Op den laatsten dag was de markt
uitgesproken flauw. Het Pond Sterling zette aanvan-
kelijk de aangevangen stijging voort en kwam van

12.06⁹/₁₆ op 12.06¹⁵/₁₆ om echter weder op 12.06¼ terug
te loopen. Dollars konden van 2.4848 tot 2.4862 ver-
beteren; ook hier was het slot lager: 2.4854. Dollars
waren in Londen heel gezocht; zij kwamen van 4.8550
op 4.8529. Door de groote vraag naar deviezen in
Duitschland — Ponden stegen in Berlijn van 20.41¼
tot 20.44, Dollars van 4.2047 tot 4.2120 — was er ge-
regeld een aanbod van Marken, die van 59.09 tot 59.01
inzakten. Ook Fransche Francs waren beduidend
lager; van 9.75 daalde de koers tot 9.73¼. Als een
gevolg van de tegemoetkomende houding van de Ban-
que de France om in het vervolg ook Standard Goud
te accepteeren, steeg de Pondenkoers in Parijs van
123.73 tot 123.89, waar ongeveer het nieuwe goudpunt
moet liggen. Belga's tamelijk wel onveranderd:
34.63½. Zwitsersche Francs lager: 48.09²/₁₆ na 48.12.
Peseta's onzeker: 25.65—25.90—25.05—25.75. Kabel
Australië is nog verder ingezakt; men kan thans voor
£ 100 Engelsch, £ 125 T.T. Australië koopen, wat dus
een disagio van 20 pCt. beteekent. De markt hierin
is geheel eenzijdig; er zijn slechts verkoopers en men
kan slechts met de grootste moeite kleine posten on-
derbrengen. Rupees 89½, Hongkong Dollars ca. 60,
Shanghai Taels ca. 78.50. Rio lager op 23. Argentijn-
sche Pesos onzeker: 76½—74—76. Uruguay Dollars
1.67. Mexicaansche Dollars 1.14.

Op de termijnmarkt deden de voornaamste deviezen
alle disagio: de slotprijzen voor 1- en 3-maands waren
als volgt: voor Ponden ³/₁₆—¹/₂ en ¹³/₁₆—³/₄, voor Dol-
lars 4—2 en 14—12 en voor Marken 6—5 en 20—19.

LONDEN, 19 JANUARI 1931.

Met uitzondering van Donderdag, toen geld door
de groote betalingen door en aan het gouvernement
zeer gezocht was, was de toestand op de geldmarkt
verleden week vrij normaal. Op Donderdag moest een
klein bedrag van het centrale instituut geleend wor-
den voor een week à 3½ pCt., terwijl tot 3¼, in de
open markt werd betaald vóór een week om de bank
te vermijden.

De discontomarkt werd verontrust door de bewe-
gingen in de Fransche valuta. Nu de Banque de
France eindelijk besloten heeft om ook „standard”
goud aan te nemen, kon de Fransche koers zich be-
langrijk herstellen, daar het gouduitvoerpunt nu
ruim 1⁰/₁₀₀ hooger komt te liggen. Het bezwaar voor
de markt hier daaraan verbonden is, dat nu weder
grotere bedragen te gelijk kunnen worden verscheept
(heden £ 1½ miljoen) en dat er nog steeds geen tee-
kenen zijn, die er op wijzen, dat Parijs de goudimport-
ten zal gaan staken.

Bovendien is ook de Dollar hier gevraagd, zoodat
de markt bij een goudvoorraad van de Bank van min-
der dan £ 145 miljoen zich ongerust begint te maken
over mogelijke discontoveranderingen. Het particu-
lier discónto. (2³/₁₆ pCt.) is beslist te laag en is zeker
niet in staat om het buitenlandsche geld hier te hou-
den. Het is een raadsel, hoe onder deze omstandighe-
den toch in zekere kringen nog gesproken kan worden
van een discónto van 2½ pCt. teneinde eventuele
conversieplannen van de regeering te helpen.

HET AFBETALINGSSTELSEL EN DE CRISIS.

Een van de belangrijkste vragen, die zich bij analyse van het afbetalingsstelsel voordoen, betreft den invloed, die het koopen van goederen op afbetaling op de conjunctuurgolf uitoefent, nl. of het de golfbeweging in het economisch leven kan verzachten of verscherpen. Want de beteekenis van dit stelsel voor het productieproces doet een nauw verband met de conjunctuur veronderstellen. In de navolgende beschouwing stellen wij ons voor, de werking van dit stelsel in een hausse- en depressieperiode nader te onderzoeken.

* * *

Het afbetalingsstelsel zal vooral ten goede komen aan die industrieën, welke haar afzet door middel van dit stelsel vergrooten. Nu neemt men waar, dat de vraag naar goederen, die het meest op afbetaling worden gekocht, zeer elastisch is, zoodat, indien een geringe toeneming van de productie tot prijsdaling leidt, de vraag sterk toeneemt, omdat niet alleen nieuwe koopers op afbetaling, maar tevens ook nieuwe contante koopers worden aangetrokken. In dezen factor schuilt een belangrijk voordeel voor het afbetalingsstelsel. Wij zijn er van overtuigd, dat de groei van dit stelsel in de laatste jaren voor een niet gering gedeelte aan de voortdurende prijsverlaging van bepaalde artikelen is toe te schrijven, die telkens nieuwe koopers op de markt brengt, hetzij deze contant of op crediet tot aanschaffing van goederen overgaan.

De werking van het afbetalingsstelsel op de productie is dus bij een industrie, die met afnemende kosten werkt, cumulatief. Het afbetalingsstelsel voert de productie op tot een peil, dat hooger ligt dan het geval zou zijn als alle goederen contant gekocht zouden worden. Het is echter de vraag, of het afbetalingsstelsel permanent tot een verhooging van de productie kan bijdragen.

Prof. Seligman is de meening toegedaan, dat dit inderdaad het geval is. Zijn betoog komt in het kort hierop neer, dat door dit stelsel de consumptie wordt bevorderd, wat weer een stimulerenden invloed heeft op de productie. De vergroote productie leidt tot lagere prijzen en hoogere loonen, die opnieuw een prikkel zijn voor een verhoogde consumptie.

Het vraagstuk is echter niet zoo eenvoudig als Prof. Seligman wil doen voorkomen. Het behoeft weliswaar geen betoog, dat het koopen van goederen op afbetaling een stijging van de koopkracht veroorzaakt, die de vraag naar goederen stimuleert en in eerste instantie kan leiden tot een uitbreiding van bepaalde productietakken en verlaging der kosten, maar dit impliceert niet, dat de productie inderdaad op het verhoogde peil zal blijven. Dit hangt van geheel andere factoren af.

Om dit nader toe te lichten, gaan wij uit van een productietak, die bij uitbreiding van de productie met afnemende kosten werkt. Wij veronderstellen, dat het stelsel op de juiste wijze wordt toegepast en iedereen, die op afbetaling koopt, anders in een latere periode contant zou hebben gekocht.

Indien het afbetalingsstelsel niet bestond, zou op een gegeven oogenblik voor een bepaald artikel een bepaalde vraag bestaan. Bij invoering van dit stelsel zal een deel van de contante koopers van een volgende periode worden aangetrokken, waardoor de vraag toeneemt. De ondernemers zullen onder bepaalde omstandigheden hun productie hierbij aanpassen en tot uitbreiding overgaan. Maar in de volgende periode neemt de contante vraag af, doordat een deel van de vraag door middel van credietverleening reeds in een vorige periode is bevredigd. In die periode zou — indien wij aannemen, dat de contante vraag in elke periode even groot is — de contante vraag dus kleiner zijn. Hierbij voegt zich echter weer de vraag van die koopers, welke in de derde periode contant zouden kopen en die nu worden aangetrokken door gemakkelijke betalingsvoorwaarden. Indien wij veronder-

INHOUD.

	Blz.
HET AFBETALINGSSTELSEL EN DE CRISIS door <i>H. M. H. A. van der Valk</i>	76
Conventie van Oslo door <i>Dr. J. A. Nederbragt</i>	78
De suikerhandel in 1930 door <i>A. W. Volz</i>	79
Verslag van het volkskredietwezen over 1929 door <i>Prof. G. Gonggrijp</i>	82
Zilver in de wereld-huishouding door <i>H. Dunlop</i>	84
De Rijksmiddelen	85
BUITENLANDSCHE MEDEWERKING:	
Een onderzoek naar het Amerikaanse bankwezen? Hervorming van de „Glass-bill” door <i>Prof. H. Parker Willis</i>	87
AANTEKENINGEN:	
De koffiemarkt in 1930	88
Resultaat van de rondvraag van de Internationale Vereeniging voor de Suikerstatistiek	89
Ontvangen boeken	89
MAANDCIJFERS:	
Conjunctuurgegevens betreffende de Vereen. Stäten	90
Postcheque- en Girodienst	91
Giro-kantoor der gemeente Amsterdam	91
Productie der Steenkolen-, Bruinkolen- en Zoutmijnen	91
Overzicht der Rijksmiddelen	91
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	92-98
Geldkoersen. Bankstaten. Verkeerswezen.	
Wisselkoersen. Goederenhandel.	

stellen, dat de opeenvolgende verschuivingen van de koopers op afbetaling naar een vroegere periode even groot is, zal de vraag in de tweede periode weer even groot zijn als de contante vraag in de eerste periode. De productie heeft zich intusschen ingesteld op de vergroote vraag van de eerste periode, die slechts bereikt kan worden, indien nieuwe koopers op de markt komen. Dit kan inderdaad het geval zijn, omdat door de stijging van de vraag in de eerste periode de uitbreiding van de productie de kosten heeft verlaagd, waardoor de prijzen kunnen dalen en nieuwe koopers kunnen optreden. Deze nieuwe koopers kunnen zoolvel contant als op afbetaling het goed aanschaffen. In beide gevallen worden dus opnieuw koopers uit volgende perioden naar het heden gebracht. De mogelijkheid is dus niet uitgesloten, dat de vraag in de tweede periode zich op het niveau van de vraag in de eerste periode zal handhaven. Zoolang er een zelfde opvolging van koopers plaats heeft, behoeft een terugslag uit dien hoofde niet plaats te vinden. Het is dus zeer wel mogelijk, dat de productie zich op het verhoogde niveau zal handhaven, maar hoe dit proces zal werken, zonder de veronderstellingen, die wij hebben gemaakt, wordt door vele andere factoren bepaald, waaronder die, welke voortdurend het evenwicht in de productie trachten te verstoren, de voornaamste plaats innemen.

* * *

Onder de voorwaarden, die wij hebben gesteld, is het mogelijk, dat het koopen van goederen niet tot een overproductie behoeft te leiden. Maar het is van belang om de conclusie, waartoe wij zijn gekomen, aan de werkelijkheid te toetsen en in verband te brengen met de economische verschijnselen, die voor een hausse en baisse karakteristiek zijn. In het bovenstaande hebben wij aangenomen, dat de contante vraag in de verschillende perioden even groot is. Deze veronderstelling moeten wij thans laten vallen.

Het is bekend, dat het stelsel in de Vereenigde Staten tot ontwikkeling is gekomen in de crisisperiode van 1920/21 en er volgens velen toe heeft bijgedragen, dat die crisis korter heeft geduurd dan in Europa. Afgezien van het feit, dat men nimmer kan aangeven, hoe lang een depressie zal duren, ligt hierin toch een kern van waarheid. Immers in het eerste stadium van dit stelsel, indien op eenigszins groote schaal het koopen op afbetaling wordt aangemoedigd, zal dit tot een grootere vraag naar eindproducten leiden, hetgeen stimulerend op de productie en den afzet zal werken. Een depressie wordt over het alge-

meen gekenmerkt door een groot wantrouwen als een gevolg van de onzekerheid van de toekomst, hetgeen weer tot uiting komt in een afnemning van de consumptie. Dientengevolge zal een vergroting van de consumptie leiden tot een vermindering van de voorraden, die in een depressie altijd zeer groot zijn, daarna tot een productie-uitbreiding en zoo den stoot kunnen geven tot een nieuwe opleving.

Deze tendens kan nog versterkt worden door een aantal belangrijke factoren. Niet alleen, dat het van den kant van de productie wenschelijk is om het afbetalingsstelsel in een depressieperiode te gebruiken, ook van den kant van den consument is er alle reden om juist dan tot aankoop van goederen op afbetaling over te gaan. Eerst in een periode van verminderde bedrijvigheid blijkt, wiens inkomen en positie het toelaat om goederen op afbetaling te kopen. De beoordeeling van de credietwaardigheid is dan over het algemeen voor den credietgever gemakkelijker dan in een periode van opbloei. Daarnaast oefenen de lage rentestand, de stijging van de reële loonen en de lage prijzen een gunstigen invloed uit.

Daarentegen pleiten verschillende redenen voor een voorzichtige toepassing van dit stelsel in een hausse. De stijging van den rentestand, de daling van het reële loonpeil en de kans op prijsomslag vormen voor den consument ongunstige factoren om goederen op afbetaling aan te schaffen.

Veel belangrijker is echter de invloed van het afbetalingsstelsel op de productie. Kenmerkend voor een hausse is de toenemende bedrijvigheid, de toenemende vraag naar arbeidskrachten, de stijgende consumptie en de snelle uitbreiding van de productie. Het blijkt dan op een bepaald oogenblik, dat de producenten de vraag overschat hebben, de voorraden hoopen zich op en zijn tegen loonende prijzen onverkooptbaar.

Het gevaar bestaat en is zeker niet denkbeeldig, dat in een hausse-periode door de consumenten van het afbetalingsstelsel op ruime schaal wordt gebruik gemaakt. Het optimisme, dat in goede tijden altijd hoogtij viert, werkt stimulerend op de vraag, vooral naar luxe-artikelen. Dit heeft tengevolge, dat de vraag onevenredig toeneemt en een cumuleerende werking op de productie uitoefent. De producenten kunnen niet altijd beoordeelen in hoeverre deze vraag een reëlen achtergrond heeft, d.w.z. contante koopers achter zich heeft — statistieken over den omvang van het stelsel en de credietverleening ontbreken nog ¹⁾ — en kunnen, naast een overschatting van de contante vraag, ook nog komen tot een overschatting van de vraag, die door het afbetalingsstelsel in het leven wordt geroepen. Zoo kan een cumuleerende werking van de overschatting plaats vinden.

Dit moet tot ernstige gevolgen leiden als de crisis uitbreekt. In de periode, aan de crisis voorafgaande, heeft de vraag zich aanzienlijk ontwikkeld en heeft de productie zich onevenredig uitgebreid. Immers in een hausse-periode zal een vergroote vraag direct leiden tot een productie-uitbreiding in tegenstelling met een depressie periode, waarin een stijging van de vraag in eerste instantie een vermindering van de voorraden tengevolge heeft. In de crisis blijkt nu niet alleen, dat de productie zich op een tijdelijk te groote vraag heeft ingesteld, maar het is ook mogelijk, dat de slinger nu even ver naar den anderen kant doorslaat. Immers, de depressie doet plotseling door werkloosheid en loonverlaging vele koopers van de markt verdwijnen. De contante koopers van de periode, volgende op de hausse, die nog zijn overgebleven, verminderen door de ongunstige tijden nog in aantal, terwijl tevens een vermindering van het aantal koopers op afbetaling (de contante koopers van een volgende periode) plaatsvindt. In elk geval zal het aantal koopers in die pe-

¹⁾ Dit geldt zeker voor Europa en in mindere mate voor de Vereenigde Staten, waar de groote concerns zich door middel van hun eigen business forecasting beter over de vraag oriënteren dan elders.

riode geringer zijn dan wanneer steeds à contant was gekocht. De productie is echter juist groter dan onder normale omstandigheden zou zijn geweest. Nu eerst wordt het duidelijk, welken invloed op de productie een toepassing van dit stelsel op eenigszins groote schaal in de hausse kan uitoefenen.

Bovendien moeten wij de veronderstelling laten vallen, dat iedereen, die op afbetaling koopt, anders in een latere periode contant zou hebben gekocht. Er zijn altijd personen, die door een tijdelijke inkomensvermeerdering of om andere redenen, een artikel op afbetaling aanschaffen, dat zij zonder credietverleening later niet contant zouden hebben gekocht. Deze categorie van personen is in een hausse groter dan in tijden van malaise. Zodoende worden hierdoor de zoo juist genoemde factoren versterkt.

Aan het eind van een hausse blijkt dan meestal, dat in een aantal bedrijven de productie zich niet proportioneel heeft uitgebreid. Deze tendens kan nu door een cumuleerende werking van de overschatting nog verscherpt worden. Hierdoor worden niet alleen de producenten van consumptiegoederen getroffen, maar ook die van productiemiddelen, welke op grond van de vergroote vraag naar eindproducten de productie van kapitaalgoederen onevenredig hebben uitgebreid. Op deze wijze kan het geheele productieproces de nadeelige gevolgen van het afbetalingsstelsel ondervinden, temeer daar de crisisperiode met een dalende consumptie de tegenstellingen nog verscherpt.

* * *

Tot nu toe hebben wij nog steeds verondersteld, dat het afbetalingsstelsel op de juiste wijze wordt toegepast. Ook deze veronderstelling is niet geheel te handhaven. De gebeurtenissen van den laatsten tijd hebben ons geleerd, welke misstanden er nog bij het koopen op afbetaling heerschen en welke fouten er bij de consumptiefinanciering worden gemaakt. Wij hebben gezien, dat dit stelsel de consumptie opvoert tot een peil, dat hooger ligt dan het geval zou zijn, indien alle goederen contant werden gekocht, dat de productie zich in een hausse bij dezen toestand aanpast, maar dat het niet bekend is, hoe grooten omvang de vraag zal aannemen. Stel dat dit laatste mogelijk zou zijn, dan kunnen toch alle berekeningen, waarop de producenten zich zouden baseeren, in de war worden gestuurd door een verkeerde credietpolitiek.

De gevaren van een onjuiste credietverleening zijn het grootst in de hausse, omdat dan de beoordeeling van de credietwaardigheid van de koopers op afbetaling het moeilijkst is en door den goeden gang van zaken, ook bij afbetalingsmaatschappijen, gemakkelijk kapitaal voor dergelijke doeleinden kan worden aangetrokken. Deze onjuiste credietverleening leidt tot een aankoop van goederen op afbetaling, welke economisch niet gerechtvaardigd is. Vindt dit in de hausse op eenigszins groote schaal plaats, dan versterkt dit de vraag naar een bepaald soort goederen en versterkt het de tendenzen, die wij zoo juist hebben genoemd. Indien nu de producenten op grond van de vergroote vraag als een gevolg van onjuiste credietverleening tot verdere uitbreiding van de productie overgaan, wordt de eene fout op de andere gestapeld. Mochten de ondernemers nog deze economisch niet gerechtvaardigde vraag overschatten, dan kan deze factor de overproductie nog aanzienlijk versterken.

Alle genoemde factoren, ook indien zij niet alle tegelijk optreden, leiden tot een productie, welke groter is dan die, welke er geweest zou zijn, indien zij zich onder normale omstandigheden, zij het weliswaar in de hausse op een verhoogd peil, had ontwikkeld. Door toepassing van het afbetalingsstelsel wordt de vraag in haar geheel nog onberekenbaarder en wisselvalliger dan zij al is. Zoo is het mogelijk, dat door gemakkelijke credietverleening door bepaalde producenten of handelaren, de productie plotseling een on-

verwachten steun ontvangt. In dezen gedachtengang laat het zich ook begrijpen, dat een hausse door middel van het afbetalingsstelsel kan worden verlengd. De ondernemers, die toch reeds van nature een drang tot expansie bezitten, kunnen zich door een plotseling vergrootte vraag tot verdere uitbreiding der productie laten verleiden en daarmee het geheele productieproces tot een te hoog peil opschroeven. De terugslag in de crisis zal dan zooveel te grooter zijn.

* * *

Met het bovenstaande hebben wij allermint een volledig oordeel over het afbetalingsstelsel willen uitspreken. Slechts een bepaalde, zij het weliswaar zeer belangrijke zijde werd belicht. Vele andere kanten van dit vraagstuk bleven onbesproken¹⁾. Wij hopen echter binnenkort nog in de gelegenheid te zijn om de maatregelen te bespreken, die genomen zouden kunnen worden, om den invloed van het afbetalingsstelsel op de conjunctuur te verzachten.

Intusschen zal bij velen de vraag rijzen of de huidige crisis ook verband houdt met het afbetalingsstelsel. Dat deze crisis door dit stelsel in het leven zou zijn geroepen, zooals men wel eens hoort beweren, achten wij uitgesloten. Ook zonder het afbetalingsstelsel zou deze crisis zijn uitgebroken. De gegevens ontbreken ons echter, om thans definitieve conclusies te trekken over den invloed van dit stelsel op den jongsten conjunctuurecyclus.

Niettemin meenen wij wel, dat het afbetalingsstelsel, dat in de laatste jaren, vooral in de Vereenigde Staten op zoo ruime schaal is toegepast, tot de hausse heeft bijgedragen en deze misschien zelfs kan hebben verlengd. Immers men dient er rekening mede te houden, dat de hoogconjunctuur in de Ver. Staten gepaard is gegaan met een groei van dit stelsel, niet alleen in dit land, maar ook elders, omdat het koopen op afbetaling in verschillende lagen van de bevolking steeds meer ingang heeft gevonden. Heeft dit proces niet geleidelijk, maar plotseling plaats gevonden, dan heeft hierdoor de vraag een abnormalen steun ontvangen, die op de productie stimuleerend heeft gewerkt.

De enorme uitbreiding van bepaalde productietakken, die goederen produceeren, welke algemeen op afbetaling worden verkocht (automobielen, radio, enz.), maakt het niet onwaarschijnlijk, dat het proces, zooals wij dit hierboven theoretisch hebben uiteengezet, inderdaad heeft plaats gevonden.

H. M. H. A. VAN DER VALK.

CONVENTIE VAN OSLO.

In het afgelopen jaar heeft de Nederlandsche Regeering er zeer toe medegewerkt, dat tusschen de Scandinavische Rijken en Nederland overleg zou plaats vinden over economische vraagstukken, waarbij de vier landen gemeenschappelijk belang mochten hebben. Het initiatief daartoe is eigenlijk zelfs van Nederland uitgegaan. De Deensche Regeering heeft er zich het eerst mede vereenigd, daarna zijn de twee andere Scandinavische staten gevolgd. In Juli 1930 vond de eerste Nederlandsch-Scandinavische conferentie plaats en wel in Kopenhagen. Deze conferentie was belegd met het oog op de beantwoording van een vragenlijst, door den Volkenbond inzake het vraagstuk van de actie tot tariefverlaging rondgezonden, met het oog ook min of meer op de a.s. Vergadering van den Volkenbond, waar zekere economische vraagstukken ter sprake zouden komen, met het oog tenslotte meer in het algemeen op al hetgeen op economisch terrein in Genève gebeurde. De tweede conferentie vond in Oc-

tober d.a.v. in Den Haag plaats. Op de agenda voor die vergadering stonden de onderwerpen, die in de eerstvolgende zitting van het Economisch Comité behandeld zouden worden, met name de eventueele in werking stelling van de Handelsconventie van Genève en de quaestie der meestbegunstiging, door de vorenbedoelde Vergadering aan de orde gesteld. Aan die tweede conferentie nam ook België deel.

Intusschen had tijdens de Vergadering de Noorsche Minister van Buitenlandsche Zaken, de heer Mowinckel, de vraag opgeworpen, of, als de Handelsconventie van Genève niet in werking mocht treden, het niet gewenscht zou zijn, dat althans een kleine groep van staten overleg pleegde om te zien of binnen afzienbaren tijd niet iets zou kunnen worden gedaan in den geest van die conventie. Dat overleg heeft ertoe geleid, dat een communiqué aan de pers verstrekt is, waarin het overleg werd bekend gemaakt en waarin tevens in uitzicht werd gesteld, dat een overeenkomst zou worden gesloten. Een en ander was nog zeer vaag en behoefde nadere uitwerking. Aangezien het de Noorsche Minister van Buitenlandsche Zaken was geweest, die de zaak had opgeworpen, lag het voor de hand, dat de Noorsche Regeering een ontwerp-overeenkomst zou aanbieden. Dit is inderdaad geschied. Over die ontwerp-overeenkomst is in December jl. in Oslo beraadslaagd. Deze derde conferentie — de tweede waaraan ook België deelnam — werd te Oslo gehouden, in de eerste plaats omdat, zooals reeds gezegd, het de Noorsche Regeering geweest was, die het eerst met het betrokken denkbeeld gekomen was, en in de tweede plaats omdat, volgens een door de Nederlandsche Regeering voorgestelde en algemeen aanvaarde regeling, naar welke de conferenties bij toerbeurt zouden plaats vinden te Kopenhagen, 's-Gravenhage, Oslo, Stockholm en Brussel, de beurt juist aan Oslo was. De conferentie vond plaats van 18—22 December en heeft geleid tot de ondertekening van de bekende conventie¹⁾.

De aandacht zij erop gevestigd, dat de kern van de quaestie te vinden is in de préambule, waar gezegd wordt, dat de regeeringen verlangend zijn om elkanders economische belangen zooveel mogelijk te ontzien. Dit is het principe van de conventie, een principe, hetwelk tot dusver in geen enkele andere conventie gevonden werd. Het zal wel niet tegengesproken worden, dat dit de eenige manier is, waarop in de economische verhoudingen tusschen de verschillende landen werkelijke verbeteringen gebracht kunnen worden. Wanneer men elkanders belangen niet wil ontzien, maar altijd alleen zijn eigen belangen op het oog heeft, kan er geen sprake van duurzame verbetering zijn. Dat de conventie bedoeld heeft, dat principe te verwezenlijken, blijkt hieruit, dat verder gezegd wordt, dat de regeeringen „à cette fin” een conventie „de rapprochement économique” gesloten hebben. De artikelen van de conventie doorziende bemerkt men, dat de conventie de mogelijkheid geschapen heeft, dat, als een der deelnemers van plan is maatregelen op tariefgebied te nemen, die — onbedoeld — de belangen der anderen zouden kunnen schaden, die anderen tijdig hun belangen voordragen, zoodat, zoo eenigszins mogelijk, de staat, die de maatregelen beraamt, daarin wijziging kan brengen. Dit is geheel een quaestie van goede trouw. Als men de conventie leest, kan men zeggen, dat het heel gemakkelijk is voor den een om op de wenschen van den ander niet te letten en voor dien ander om uit de conventie te treden, doch uit de besprekingen tijdens de conferentie is duidelijk gebleken, dat men daar niet bevreesd voor behoeft te zijn: de bedoeling om het principe van de conventie te verwezenlijken heeft aldoor voorop gestaan.

Wanneer we thans een vergelijking maken tusschen de onderhavige conventie en de conventies van Genève en dan wel in de eerste plaats de Handelsconventie (van Genève), dan valt drieërlei op te merken.

¹⁾ In onze uiteenzetting hebben wij ook de zeer belangrijke vraag onbesproken gelaten, of het afbetalingsstelsel tot een verhooging van de welvaart van de geheele maatschappij kan bijdragen. Zooals bekend, komt Prof. Seligman in zijn uitvoerige studie over het afbetalingsstelsel tot deze conclusie.

¹⁾ Zie eveneens E.-S. B. van 7 Jan. jl. blz. 41.

1o. De conventie van Oslo gaat verder dan de Handelsconventie, doordat ze een liberaal, altruïstisch beginsel huldigt, — en zulks in zeer ruimen zin —, dat de Handelsconventie niet kent.

2o. De Handelsconventie gaat verder dan de conventie van Oslo, daar ze de handelspolitiek van een groep staten blokkeert, de andere staten echter vrij latende, wat een scherpe ongelijkheid schept, een denkbeeld, dat aan de conventie van Oslo ten eenenmale vreemd is. Hierbij zij opgemerkt, dat de conventie van Oslo een onderhandelingsstarief niet uitsluit, maar dat zij, zich in dit probleem geheel neutraal willende gedragen, het denkbeeld van eventueele compensaties en van onderhandelen geheel heeft geëcarteerd: het woord „onderhandelen”, dat in ontwerpen gesloopen was, is opzettelijk geschrapt.

3o. Tegen de conventies van Genève kan in het algemeen aangevoerd worden, dat zij zijn „conventions trouées”, d.w.z. conventies met allerlei uitzonderingen en reserves. In de conventie van Oslo is geen enkele uitzondering toegelaten. Slechts is de gewone procedure voor fiscale tarieven in bijzondere gevallen niet verbindend, maar ook voor deze tarieven blijft het principe van de préambule gelden. Het is een voorbeeld van een „convention non-trouée”.

Het protocol behelst vooreerst, dat de verdragsluitende partijen samen zullen werken met de internationale actie om verbetering in de economische verhoudingen, met name het ruilverkeer, te brengen, om de handelsbelemmeringen te verminderen. Voorts zal het onderling overleg, in 1930 begonnen, worden voortgezet, ter beveiliging van gemeenschappelijke belangen: na het altruïsme de redelijke zelfverdediging. Tenslotte zal nagegaan worden of het mogelijk is, de toepassing van het principe der conventie uit te breiden tot andere onderwerpen, het ruilverkeer rakende. Op het gebied van de handelsrelaties bestaan namelijk nog tal van andere bezwaren dan die der tarieven alleen. Of het zal komen tot een min of meer radicale opruiming van eventueel bestaande handelsbelemmeringen tusschen de betrokken staten is niet te zeggen. Wel wil ik erop wijzen, dat juist dezer dagen mijn aandacht erop gevestigd werd, dat sedert deze conferenties een van de betrokken landen zich op tal van, zij het kleinere, punten moeite geeft om ons tegemoet te komen. De goede sfeer is er, de goede geest bestaat en werkt.

In het afgelopen jaar is veel teleurstelling onderhouden, in dien zin, dat van het schoone, waarvan wij gedroomd hebben, niet veel terecht gekomen is. Toch vraagt men zich af, of de toestand niet wat beter wordt, vooral voor wat Nederland betreft. Hier en daar zijn lichtpunten waar te nemen. Men is geneigd Nederland te helpen, opdat het zijn oude politiek kunne handhaven. Een buitenlandsch blad heeft het resultaat van Oslo — vergeleken met het gemis aan succes van Genève — een triomf van de goede gedachte genoemd. Ik zal niet zeggen, dat het „daagt”, maar toch is het alsof hier en daar beterschap intreedt. Afgewacht moet worden wat de conventie van Oslo praktisch verder zal opleveren. Men mag ervan overtuigd zijn, dat het resultaat ervan tusschen de staten, die haar gesloten hebben, gunstig zal zijn. Het is ook niet uitgesloten, dat de conventie zich zal uitbreiden, zowel (ideëel) wat de onderwerpen betreft, waarvoor ze zal gelden, als (geografisch) wat het aantal deelnemers aangaat. In elk geval is er eenige reden om dit jaar 1931 met niet al te veel pessimisme te beginnen.

Dr. J. A. NEDERBRACHT.

DE SUIKERHANDEL IN 1930.

Het jaar 1930 zal in de geschiedenis van den suikerhandel bekend blijven als een crisisjaar. Eene groote toename in de productie van Bietsuiker in Europa en verminderd suikerverbruik tengevolge van de overal heerschende economische depressie heeft de in het begin van het jaar reeds lage suikerprijzen geleidelijk verder doen dalen, totdat einde September het laagste

punt bereikt werd. Prijzen van Sh. 4/- per cwt. f.o.b., hetgeen toen voor bietsuiker basis 88° in Londen genoteerd werd, 0.95 d.c. per lb. voor basis 96° te New-York en f 7.— per 100 KG. voor witte suiker te Amsterdam zijn ongekend in de annalen van den suikerhandel en ver beneden alle kostprijzen.

Een dergelijke toestand moest feitelijk vanzelf als geneesmiddel aanwijzen: inkrimping van productie en wel in de eerste plaats in de productielanden met den hoogsten kostprijs en daar dan weer sluiting van de het duurst werkende fabrieken. De zeer vergaande bescherming van de suikerindustrie van Regeeringswege, die tegenwoordig in bijna alle Europeesche landen heerscht, maakt den toestand echter te gecompliceerd voor de zuivere toepassing van dit eenvoudige en economisch meest juiste geneesmiddel.

Behalve de vermelde overproductie en onderconsumptie zijn in den loop van het jaar vooral de volgende gebeurtenissen van invloed geweest op de markt: 1o. De ontbinding in April van de „Coöperative Export Agency” in Cuba — de z.g. Single Seller — die, slecht geleid, den prijs te lang op 2 d.c. c. & fr. gehouden heeft, waardoor de onverkochte voorraden aangroeiden en, toen eigenaren de vrije beschikking daarover verkregen, de onderlinge concurrentie om te verkoopen lagere prijzen veroorzaakte.

2o. De verhooging van het invoerrecht in de Vereenigde Staten van 2.206 d.c. tot 2.5 d.c. per lb. basis 96° polarisatie voor alle vreemde suiker, behalve Cuba, dat 20 pCt. reductie geniet en volgens het nieuwe tarief dus 2 d.c. per lb. rechten betaalt.

3o. Het Chadbourne plan, waardoor de algemeene daling einde September gestuit werd. Dit plan, uitgaande van den Amerikaanschen advocaat Chadbourne, als vertegenwoordiger van de belangen van eenige groote Amerikaansche banken bij de suikerindustrie op Cuba, omvat in groote trekken: limiteering van den invoer van Cubasuiker in de Vereenigde Staten, ten einde Cuba in staat te stellen meer dan tot dusver te profiteeren van het preferentiëel recht, blokkeering van surplus-voorraden in Cuba, Java en de Europeesche exportlanden en verdeling van den verkoop daarvan over 5 jaren, restrictie van den Cuba-oogst en van de exporten uit Java en de voornaamste Europeesche exportlanden gedurende 5 jaren.

De in October en November in Amerika en Cuba gevoerde onderhandelingen leidden tot limiteering van het naar de Vereenigde Staten uit te voeren kwantum Cubasuiker tot 2.800.000 tons en de financiëring door Amerikaansche Banken via de Cubaansche Regeering van 1½ miljoen tons van den voorraad op Cuba. Dit werd door eene speciale wet in Cuba bekrachtigd, waarbij tevens verkoop en export van alle Cubasuiker opgedragen werd aan eene verkoopcommissie.

Na deze overeenkomsten vertrok eene commissie onder leiding van Chadbourne naar Europa en in de van 29 November tot 8 December met eene V.I.S.P.-commissie te Amsterdam, van 9 tot 16 December te Brussel met de producenten uit Duitschland, Tsjecho-Slowakije, Polen, Hongarije en België en in de eerste Januari-week weer met Duitschland te Berlijn gehouden conferenties kwam men tot de volgende besluiten:

Cuba verkoopt van de gereserveerde 1½ miljoen tons jaarlijks 300.000 tons en beperkt zijn oogst in 1931 tot 3.305.000 tons, in 1932 tot 3.455.000 tons, in 1933/35 tot jaarlijks 3.505.000 tons. Hiervan wordt aangewezen 150.000 tons voor eigen consumptie, 2.800.000 tons voor export naar de Vereenigde Staten en het restant voor export naar elders. De exporten naar elders bedragen dus in:

	1931 tons	1932 tons	1933/35 tons
Oogst	3.305.000	3.455.000	3.505.000
Oude voorraad	300.000	300.000	300.000
	3.605.000	3.755.000	3.805.000
Cuba en Ver. Staten	2.950.000	2.950.000	2.950.000
elders	655.000	805.000	855.000

Terwijl het naar de Ver. Staten te exporteeren kwantum in den loop der jaren rekbaar is en afhankelijk zal zijn van toename of afname der consumptie in dat land, blijft het naar elders te verschepen kwantum Cubasuiker gefixeerd. Mochten de Ver. Staten en andere landen, die vrijen invoer in de Ver. Staten hebben, meer dan tot dusver naar elders exporteeren, dan ondergaat het voor den export naar elders voor Cuba vastgestelde kwantum evenredige vermindering.

Java verbindt zich van zijn onverkochten voorraad 500.000 tons te blokkeeren en den verkoop eveneens over 5 jaren te verdeelen. Jaarlijks gedurende den loop der overeenkomst exporteert Java 2.300.000 tons, waarvan 100.000 tons uit den geblokkeerden voorraad. Naarmate de consumptie in de natuurlijke afzetgebieden van Java in het Oosten zich uitbreidt, mag Java na 1931 elk jaar maximum 100.000 tons meer exporteeren dan het vorige jaar. Daarbij moet in aanmerking genomen worden, dat uit den oogst 1931 nog een surplus van ongeveer 400.000 tons — bij grooter rendement dan in 1930 ook meer — zal overblijven. Het verbruik op Java werd bij deze berekening op 300.000 tons aangenomen, doch zal wel wat meer bedragen.

De exportlanden in Europa beperken hunne uitvoeren als volgt:

Duitschland gedurende het eerste jaar tot 500.000 tons, het tweede jaar tot 350.000 tons en elk der drie volgende jaren tot 300.000 tons.

Tsjecho-Slowakije elk jaar tot	570.815 tons
Polen " " "	308.810 "
Hongarije " " "	84.100 "
België " " "	30.275 "

Getracht zal worden ook andere landen alsnog tot deelname aan de overeenkomst te bewegen. Verder dient te worden vermeld, dat een der grootste Java-producenten, tevens lid van het bestuur der V.I.S.P., tegen deelname van Java op de voor dit land bepaalde condities oppositie voert. Voor de uitvoering van deze overeenkomst is echter de medewerking van alle Javaproductenten noodig en hoopt men die met hulp van de Regeering te verkrijgen.

De noteeringen aan de termijnmarkt te New-York voor spoedig leverbare suiker zonder inkomende rechten basis 96° toonden in het afgelopen jaar de volgende fluctuaties:

	Hoogste d.c.	Laagste d.c.
Januari	1.98	1.69
Februari	1.81	1.55
Maart	1.78	1.62
April	1.76	1.57
Mei	1.55	1.30
Juni	1.44	1.25
Juli	1.25	1.11
Augustus	1.19	1.08
September	1.14	0.95
October	1.50	1.01
November	1.44	1.29
December	1.35	1.07

De hiervoren reeds vermelde verhooging van het invoerrecht op suiker in de Vereenigde Staten werd 18 Juni van kracht, nadat daarvoor reeds sedert ruim één jaar door de binnenlandsche producenten geageerd was. Zoolang de mogelijkheid eener verhooging van rechten bestond, hadden importeurs aanleiding de voorraden in de havens groot te houden. Het verbruik in de Ver. Staten bedroeg volgens Willett & Gray in 1930 5.599.000 tons tegen 5.810.980 tons in 1929.

Van den Cuba-oogst, die 4.670.000 tons opleverde tegen 5.156.000 tons het jaar van tevoren, werd veel minder dan gewoonlijk naar de Ver. Staten verschepen, hetgeen gedeeltelijk toegeschreven moet worden aan de verkeerde verkooppolitiek in het begin van het jaar. De Cuba-afschepingen hebben in de drie laatste jaren bedragen:

	1930 tons	1929 tons	1928 tons
naar de Ver. Staten	2.298.771	3.643.121	2.834.778
" Europa	921.690	996.229	1.033.312
" Canada	30.036	30.834	49.854
" China	19.765	29.741	9.925
" Japan	—	3.072	—
" Nieuw-Zeeland	42.143	24.584	—
" andere landen	9.685	2.000	2.653
Totaal	3.322.090	4.729.581	3.930.522

In Engeland bracht het tweede Budget der Labour Regeering nog geen wijziging in de suikerwetgeving. Onder de hooge protectie kon zich, niettegenstaande lage prijzen, de binnenlandsche bietsuikerproductie verder uitbreiden. De oogst leverde volgens de laatste raming van F. O. Licht 480.000 tons op tegen 331.116 tons en 222.590 tons in de beide voorafgaande jaren.

De markt was gedurende het grootste gedeelte van het jaar zeer lusteloos. De noteeringen voor spoedige levering witte suiker op de Londensche termijnmarkt, die bij het begin van het jaar Sh. 9/10½ bedroeg, daalde einde April tot Sh. 8/7½, daarna tot Sh. 8/3 en Sh. 8/-, waarop de markt gedurende eenige maanden bleef staan, om in September op Sh. 7/- te vallen. In October trad in verband met de restrictieplannen een herstel in, einde October was de noteering weer ca. Sh. 8/6 en na een terugval midden November naar Sh. 7/9, sloot het jaar op Sh. 7/7½. Voor ruwsuiker basis 88° begon het jaar met Sh. 6/10½ en daalde einde September tot Sh. 4/4½, steeg in October tot Sh. 5/9 en sloot in December op Sh. 6/- basis 88°. In den loop van het jaar werd eene officiële noteering voor ruwsuiker basis 96° ingesteld en zullen in het vervolg de Londensche noteeringen op deze basis gegeven worden met het oog op de aan te dienen Cuba- en Javasuiker.

De consumptie in Engeland was bevredigend en bedroeg volgens Ozarnikow in ruwsuiker omgerekend 1.997.509 tons tegen 1.952.037 in 1929.

Ozarnikow geeft de volgende interessante specificatie van den invoer in Engeland, dat voor suiker het voornaamste importland in Europa is:

Geraffineerd:	1930	1929	1928
Tsjecho-Slowakije	31.905	29.093	100.366
Nederland	15.113	13.849	87.866
België	1.114	1.136	3.762
Duitschland	805	1.015	1.080
Polen	726	—	3.833
Frankrijk	—	30	37
Hongarije	—	—	—
Ver. Staten	9.218	10.487	15.232
Canada	5	10	6.169
Natal	—	—	3
Cuba	—	44	62
Andere landen	134	83	2.985
Totaal	59.020	55.664	221.395
Ruwsuiker:			
Polen	46.097	57.192	22.765
Duitschland	57.828	33.261	460
Tsjecho-Slowakije	607	20.067	21.330
Rusland	—	—	6.388
Nederland	631	2.296	11.665
Cuba	740.772	696.149	704.393
San Domingo	237.439	184.454	208.971
Peru	118.754	124.217	100.299
Java	406	168.197	8.106
Brazilië	72.643	11.527	18.017
Venezuela	130	350	3.309
Honduras	8.109	—	12.395
Argentinië	—	—	14.097
Mozambique	2.410	23.124	200
Mexico	60	—	—
Haiti	8.367	2.548	4.658
Hollandsch Guyana	3.277	2.728	5.013
Britsch-Indië	—	—	255
Mauritius	136.072	275.030	184.062
Britsch West-Indië	80.498	92.414	138.414
Natal	105.713	97.383	71.484
Australië	185.220	211.961	151.450
Fidji-Eilanden	12.204	12.343	6.655
Ecuador	—	5.250	—
Ver. Staten (Cubasuiker)	12.524	10.400	13.976
Andere landen	22.893	16.138	784
Totaal	1.852.654	2.047.029	1.709.146

In *Duitsland* werd het invoerrecht verhoogd van M. 25 tot M. 32 per 100 KG., terwijl de exportprijs van het artikel op de termijnmarkt in Hamburg aan het begin van het jaar M. 9.20 per 50 KG. f.o.b., einde September M. 5.70 en einde December M. 5.90 per 50 KG. bedroeg. Daarentegen noteerde men in het binnenland M. 25.50 per 50 KG. Geen klein verschil en geen wonder, dat bij een dergelijk hoogen binnenlandschen prijs de consumptie gedrukt wordt! De jongste oogst viel bijzonder groot uit. Bij een pl.m. 11 pCt. grooteren uitzaai produceerde *Duitsland* volgens de laatste raming van F. O. Licht 2.500.000 tons tegen 1.966.782 tons in het vorig jaar. Sedert langen tijd was het rendement niet meer zoo hoog geweest. Vandaar het groote overschot voor export, dat bij de onderhandelingen met Chadbourne zooveel hoofdbreken veroorzaakt heeft.

Nederland stapte verleden jaar af van zijne vrijhandelspolitiek voor suiker en stelde in Augustus een invoerrecht in op suiker boven 98° polarisatie van f 2.40 per 100 KG., waardoor o.a. de invoer van witte Javasuiker in *Nederland* onmogelijk gemaakt wordt. De Regeering heeft daartoe besloten om de landbouwers te steunen, doch deze bescherming zal hoofdzakelijk aan het raffinaderij-bedrijf ten goede komen.

De loop van de markt in *Holland* blijkt uit de volgende noteeringen op de *Amsterdamsche* termijnmarkt voor witte suiker per 100 KG.:

	Hoogste	Laagste
Januari	f 11 $\frac{7}{8}$	f 11.—
Februari	„ 11 $\frac{5}{8}$	„ 10 $\frac{5}{8}$
Maart	„ 10 $\frac{7}{8}$	„ 10 $\frac{1}{2}$
April	„ 10 $\frac{7}{8}$	„ 9 $\frac{5}{8}$
Mei	„ 9 $\frac{7}{8}$	„ 9 $\frac{1}{2}$
Juni	„ 9 $\frac{7}{8}$	„ 9 $\frac{1}{2}$
Juli	„ 9 $\frac{7}{8}$	„ 7 $\frac{7}{8}$
Augustus	„ 8 $\frac{1}{2}$	„ 8.—
September	„ 8 $\frac{1}{2}$	„ 6 $\frac{7}{8}$
October	„ 9 $\frac{5}{8}$	„ 6 $\frac{7}{8}$
November	„ 9.—	„ 7 $\frac{7}{8}$
December	„ 8 $\frac{3}{4}$	„ 7 $\frac{3}{4}$

Frankrijk heeft zooveel geproduceerd, dat het tezamen met de koloniale oogsten voor het eerst in zijn eigen consumptie zal kunnen voorzien. De kans bestaat, dat dit land spoedig een surplus voor export zal hebben.

De *Europeesche Bietoogeten* toonen volgens de laatste taxatie van F. O. Licht de volgende cijfers in *Metrieke* tonnen, vergeleken met de beide voorafgaande jaren:

	Raming		Opbrengst
	1930/'31	1929/'30	1928/'29
<i>Duitsland</i>	2.500.000	1.966.782	1.851.351
<i>Tsjecho-Slowakije</i>	1.175.000	1.022.116	1.042.948
<i>Oostenrijk</i>	150.000	120.391	107.321
<i>Hongarije</i>	225.000	246.831	220.062
<i>Frankrijk</i>	1.160.000	909.622	903.075
<i>België</i>	275.000	252.043	279.290
<i>Nederland</i>	300.000	264.871	319.937
<i>Denemarken</i>	165.000	134.300	170.000
<i>Zweden</i>	180.000	121.404	160.860
<i>Polen</i>	770.000	928.776	756.889
<i>Italië</i>	415.000	415.169	391.684
<i>Spanje</i>	310.000	273.955	266.246
<i>Gr.-Brittannië</i>	504.000	352.216	244.610
<i>Andere landen</i>	371.000	303.379	338.687
<i>Europa zonder Rusland</i> ..	8.500.000	7.311.860	7.052.960
<i>Rusland</i>	2.000.000	950.000	1.446.000
<i>Europa incl. Rusland</i>	10.500.000	8.261.860	8.498.960

De weersgesteldheid was zeer gunstig voor den groei der bieten.

Terwijl *Rusland* verleden jaar nog een flink kwantum suiker, o.a. van *Cuba*, ingevoerd heeft, blijft thans de groote Russische oogst een groote onzekerheid voor de markt. Reeds werden in de afgelopen week eenige ladingen Russische suiker naar *Britsch-Indië* verkocht beneden de voor *Javasuiker* geldende prijzen, waarmee een nieuwe en wellicht voor de toekomst gevaarlijke concurrentie in *Java's* grootste afzetgebied verschenen is.

Java heeft in het afgelopen jaar de prijzen in het Oosten steeds boven die van de *Europeesche* en *Amerikaansche* markten weten te houden en prijzen behaald, die aanmerkelijk hooger zijn dan hetgeen andere productielanden voor hun exportsuiker bedongen, maar het resultaat is dan ook, dat *Java* met een grooten onverkochten voorraad bleef zitten. Bij het begin van 1930 waren slechts 210.000 tons uit den nieuwen oogst verkocht tot de hooge prijzen van f 14 en f 13 voor *Superieur* en f 12 $\frac{1}{2}$ en f 12 voor No. 16 & hooger, terwijl van den ouden oogst nog een restant van ca. 250.000 tons onverkocht in handen van producenten was. Gedurende de maand *Januari* kon de *V.I.S.P.* geregeld verkoopen tot stand brengen van kleine partijen uit den ouden oogst tot f 12 voor witte suiker en f 11 voor No. 16 & hooger, doch gedurende de dalende markt in *Februari* en *Maart* liet de *V.I.S.P.* de zaken over aan de tweede hand met uitzondering van enkele partijen No. 16 & hooger, die tot f 10 $\frac{1}{2}$ en f 10 $\frac{1}{4}$ gelaten werden. In *April* en begin *Mei* volgden dan verkoopen van disponibile suiker tot f 10 $\frac{1}{2}$ en f 10 voor witte en f 9 $\frac{1}{2}$ en f 9 voor bruine suiker (No. 16 & hooger), totdat kort daarop eindelijk het restant oogst 1929 van ca. 42.000 tons witte suiker verkocht werd tot f 9. Intusschen had men echter verkoopkansen voor den nieuwen oogst geheel verwaarloosd. In *Juni* sloot men eindelijk verkoopen af van *Superieur* tot f 9.— en No. 16 & hooger tot f 8.—, waarmee slechts heel langzaam kon worden doorgestaan tot begin *September*. Biedingen op grotere posten tot lagere prijzen werden in dien tijd geweigerd. Voor *Melasse* suiker kon f 6 $\frac{1}{2}$ bedongen worden. Na de verdere scherpe daling van de wereldmarkt in *September* en toen *Cubasuiker* naar *China* en *Bietsuiker* naar *Britsch-Indië* verkocht werd, verlaagde de *V.I.S.P.* de verkooplimite tot f 8 $\frac{1}{2}$ voor *Superieur* en f 7 $\frac{1}{4}$ voor No. 16 & hooger, waartoe een flink kwantum afgedaan werd en dan volgden geregeld verkoopen tot f 8.— voor *Superieur* en f 7.— en f 6 $\frac{1}{4}$ voor No. 16 & hooger, in enkele gevallen kon f $\frac{1}{2}$ meer bedongen worden. Vooral in *October* waren de afdoeningen belangrijk in verband met vraag uit *Britsch-Indië* en *China*. In *November* reeds luuwde de kooplust op de basis van resp. f 8.— en f 7.— en aan het einde van het jaar bleef de *V.I.S.P.* nog deze limites handhaven. Einde *December* was nog ongeveer een derde van den oogst onverkocht.

Er is in den loop van het jaar veel kritiek geoeffend op de verkooppolitiek en het verkoopsysteem van de *V.I.S.P.* en van zeer verschillende zijden. Bij objectieve beschouwing zal men tot het resultaat komen, dat de fout niet ligt bij het verkoopsysteem, dat in *Java* steeds tot voorbeeld strekte voor de producenten in andere landen, vooral *Cuba*, maar wel bij het afwijken van de oude en beproefde verkooppolitiek om er voor te zorgen, dat bij het begin der campagne een groot gedeelte van den oogst verkocht is. Dat had kunnen gebeuren, wanneer *Java* zich evenals in vroegere jaren bereid getoond had, in *Europa* tegen *Cuba* te concurreren. Zelfs heeft *Java*, omdat het van zijne vaste limites niet wilde loslaten, verschillende zaken in het *Verre Oosten*, nl. met *Nieuw-Zeeland* en *China* aan *Cuba* en met *Britsch-Indië* aan de *Bietlanden* overgelaten. Het is bij insiders voldoende bekend, dat de groote *Java*-exporteurs dergelijke verkoopkansen herhaaldelijk aan de *Javaverkoopters* hebben voorgesteld, maar deze meenden later betere prijzen te kunnen bedingen, m.a.w. men heeft met het product gespeculeerd op hogere prijzen, die niet gekomen zijn, in plaats van ook op een vluggen afscheep te letten en als goedkoopste productieland tegen andere landen te concurreren. Immers, men bezit op *Java* de best denkbare exportorganisaties, die door een langjarig beproefd systeem van inlichtingen steeds op de hoogte zijn van elke verkoopkans, waar dan ook. Dit zijn geen theorieën, maar dit is praktijk.

Had men zich aan deze ook in vroegere crisisjaren

beproefde praktijk gehouden, dan zoude Java nu in staat zijn geweest op heel andere basis met de heeren Chadbourne c.s. te onderhandelen. Het is hier niet de plaats om over het vóór en tegen van het plan-Chadbourne uit te wijden, dat zoude in een jaaroverzicht te ver voeren. Laat men voor Java een sfeer van wederzijdsch vertrouwen scheppen tusschen producenten en exporteurs onder handhaving van elkanders zelfstandigheid, dan kan in de toekomst veel teleurstelling voorkomen worden.

Een zeer ernstig vraagstuk voor Java is: Wat zal Britsch-Indië doen als Dominion State? Tot dusver was het minderwaardige binnenlandsche fabrikaat van geen invloed op den import, maar dat zal veranderen, wanneer moderne fabrieken worden opgericht en de mogelijkheid daarvan hangt voor een groot gedeelte af van de toekomstige wetgeving.

De opbrengst van den laatsten Java-oogst was volgens het Archief voor de Suikerindustrie in Ned.-Indië bij een ca. 1 pCt. grooteren aanplant zoo goed als gelijk aan dien van het vorige jaar, nl. 2.877.000 tons tegen 2.871.000 tons in 1929. Voor 1931 is de beplante oppervlakte slechts met ½ pCt. toegenomen, maar het rendement kan allicht grooter zijn.

De afschepingen van Java hebben bedragen van Januari tot December in Metr. tons gedurende:

	1930	1929	1928
Nederland & v.o.	28	7.774	11.243
Gr.-Brittannië	—	24.585	12.106
Frankrijk	5.794	72.973	75.275
Duitschland	250	815	14.360
België	—	17.494	10.242
Zweden	—	12.227	—
Noorwegen	—	—	56
Italië	1	6.370	813
Griekenland	—	—	4.369
Ver. Staten o.k.	—	1	1.541
Malta	—	—	305
Algiers	—	—	508
Port-Saïd v.o.	7.935	244.972	212.094
Totaal bewesten Suez....	14.008	387.211	342.912
Britsch-Indië	1.070.060	989.911	1.083.394
Japan	271.732	236.497	273.278
China	286.493	281.234	314.708
Hongkong	370.404	245.058	248.430
Singapore	83.886	90.028	105.723
Aden	7.771	4.512	15.961
Penang	23.957	28.557	22.593
Saigon	—	9.663	7.448
Dairen	—	5.692	374
Zanzibar	2.841	476	1.333
Britsch-Malaya	10.822	—	—
Indo-China	5.730	—	—
Arabië	947	900	1.816
Siam	40.547	33.026	34.687
Philippijnen	—	—	872
Britsch-Borneo	988	—	258
Aziatisch Rusland	1.451	2.032	2.134
Australië	471	701	390
Nieuw-Zeeland	18.741	11.247	42.941
Ver. Staten w.k.	75	10.973	—
Polynesië	1.572	—	—
Sabang	105	—	—
Andere landen	4.900	45.000	10.414
Totaal.....	2.217.501	2.382.718	2.509.666

De vermindering der afschepingen in 1930 is dus te verklaren, doordat zoo goed als geen Javasuiker naar Europa verscheept werd, terwijl de afzetgebieden in het Verre Oosten zelfs meer opgenomen hebben dan in 1929.

De *zichtbare voorraden*, vergeleken met de beide voorafgaande jaren, waren op 1 December volgens C. Ozarnikow als volgt:

	1930 tons	1929 tons	1928 tons
Duitschland	1.470.000	1.305.000	1.232.000
Tsjecho-Slowakije	816.000	743.000	702.000
Frankrijk	541.000	502.000	439.000
Nederland	280.000	226.000	249.000
België	167.000	157.000	180.000
Hongarije	83.000	60.000	49.000

Polen	459.000	375.000	180.000
Engeland Geimp. Suiker ..	205.000	277.000	156.000
„ Binnenl. „ ..	70.000	77.000	46.000
Europa....	4.091.000	3.722.000	3.233.000
V. S. alle havens	350.000	793.000	233.000
Cubaansche havens	764.000	255.000	288.000
Cuba binnenland	920.000	310.000	100.000
Totaal....	6.125.000	5.080.000	3.854.000

Het surplus boven 1928, dat een jaar geleden reeds één millioen tons bedroeg, heeft zich dus in het afgelopen jaar verdubbeld. Wanneer in deze statistiek ook de voorraden op Java opgenomen zouden worden, dan zouden de cijfers er nog heel wat onvoordeeliger uitzien, aangezien begin December jl. ongeveer 350.000 tons meer suiker op Java lag dan een jaar te voren. Bij deze beschouwing dient echter in aanmerking genomen te worden, dat de „onzichtbare” voorraden over de geheele wereld waarschijnlijk zeer klein zijn.

De *wereldproductie* raamt Dr. Mikusch in Metrieke tons voor 1930/31 op 29.717.000 tegen 28.460.000 in 1929/30 en 28.880.000 in 1928/29. Voor de wereldconsumptie geeft hij de volgende cijfers: 26.988.000 Metr. tons in 1929/30 en 27.479.000 tons in 1928/29. Voor gedetailleerde cijfers van de verschillende landen zij gerefereerd aan de in het nummer van 24 December van dit tijdschrift door Dr. Mikusch gepubliceerde volledige statistiek.

Volgens deze cijfers zal er in 1930/31 ca. 2½ millioen meer geproduceerd worden dan in het daaraan voorafgaande jaar geconsumeerd werd. Dit surplus is ongeveer gelijk aan het kwantum, dat volgens het plan Chadbourne geblokkeerd moet worden. Ware de geheele economische toestand niet zoo slecht, dan zoude het vooruitzicht van het tijdelijk verdwijnen van de markt van een dergelijk groot kwantum suiker, gepaard aan inkrimping van komende oogsten, zeker al grooten invloed op de prijzen hebben uitgeoefend, doch thans ontbreekt overal de lust om iets te ondernemen. Niettegenstaande verlies gevende exportprijzen is de speculatie, die zich vroeger steeds voor het artikel suiker geïnteresseerd heeft, vrijwel verdwenen, terwijl consumenten slechts het noodigste koopen. Bij terugkeerend vertrouwen kan dit 'natuurlijk eene kracht voor de markt worden, maar wanneer zal dat vertrouwen terugkeren?

In elk geval zoodra Europa naar de uitstekende woorden, verleden week door den bekwamen Nederlander Dr. Colijn te Genève gesproken, niet alleen wil luisteren maar ook wil handelen.

A. V.

VERSLAG VAN HET VOLKSKREDIETWEZEN OVER 1929.

Onze indiese volkskredietbanken en -bankjes streven niet naar het maken van zooveel mogelijk winst. Daarom zijn van de vele getallen, die men in de verslagen van het volkskredietwezen vindt, niet de winstcijfers de belangrijkste, maar andere: die van de *achterstand*. Is het achterstands-percentage van een volksbank, een dorpsbank of een desaloemboeng laag, dan wil dit weliswaar nog niet zeggen, dat de toestand van de kredietinstelling gunstig is, maar dan is dit toch wel het beste symptoom, dat men uit enig cijfer zonder nader onderzoek zou kunnen aflezen. Is daarentegen het achterstands-percentage hoog, dan is dit bijna altijd een symptoom, dat er iets niet in orde is. Van 1923 tot en met 1928 is het percentage van de achterstand bij de volksbanken en de desabankjes op Java en Madoera bijna zonder onderbreking gedaald. Eerst 1929 vertoont weer een zéér geringe verhoging. Bij de volkskredietbanken in de buitengewesten vindt men iets dergelijks, alleen viel hier het laagste achterstands-percentage in 1927 te boeken. Bij de desaloemboengs op Java was de achterstand in 1929 nog weer iets lager dan in het voorafgaande jaar.

Jaar	Volksbanken op Java en Madoera		Volkskredietbanken in de Buitengewesten	
	Achterstand duizendt. guldens	% van uitstaand bedrag gew. leningen	Achterstand duizendt. guldens	% van uitstaand bedrag
1923	2852	9,3	825	11,2
1927	1417	3,7	276	2,42
1928	1261	3,04	333	2,64
1929	1420	3,06	389	2,89

Jaar	Desaloemboengs op Java		Dasabanken op Java en Madoera	
	Uitgeleend duizendt. pikols	Achterstand duizendt. pikols	Achterstand duizendt. guldens	% van uitstaand bedrag
1923	1.587	87	39	1,1
1927	1.723	34	56	0,9
1928	1.722	48	33	0,4
1929	1.728	33	39	0,5

Het is duidelijk, dat de achterstandcijfers der rijst-uitlenende desaloemboengs maar héél weinig verband kunnen houden met de algemene conjunkturbeweging; evenzo, dat de eigenlijke invloed van de huidige depressie eerst in de cijfers van het jaarverslag over 1930 ten volle tot uiting zal komen voor de geldkredietbanken. En zelfs voor deze zullen, vooral op Java, de oogsten der inheemse bevolking minstens van evenveel invloed zijn op de gang van zaken als de prijzen der handelsgewassen en der inheemse industrieproducten. Men kan zeggen, dat totdusverre de droogte in Oost-Java de enige belangrijke oorzaak is geweest van het oplopen der achterstandspercentages bij de volksbanken in dat deel van Indië. De batikindustrie in Pekalongan, die zich in de vorige jaren zichtbaar uitgebreid had, ondervond de terugslag van de verminderde koopkracht der bevolking, evenals de krètèk(strootjes)industrie in Koedoes, welke nijverheid zich nog sterk ontwikkeld heeft in Blitar, Toeloengagoeng en Kediri. Inheemse teeplanters in de Preanger en inheemse suikerplanters in Malang en Kediri ondervinden de ongunstige gevolgen van restriktie, lage prijzen en, voorzoveel de suikerplanters en -bereiders betreft, van de detailverkoop, waartoe enkele europese suikerfabrieken zijn overgegaan. Ook de inlandse tabaksplanters maakten slechte prijzen. Op het bedrijf der volksbanken heeft dit alles natuurlijk invloed, maar totdusverre niet veel.

Ook de achterstandspercentages van de volkskredietbanken in de buitengewesten zijn blijkens het bovenstaande overzicht minder gestegen dan men misschien op grond van de daling van de prijzen van enige uitvoerproducten zou hebben verwacht. De reden hiervan moet blijkbaar niet in de eerste plaats gezocht worden in de omstandigheid, dat in het jaar waarover dit verslag handelt de invloed van de crisis nog niet ten volle tot uiting kon komen; enkele inlandse uitvoerproducten maakten al lang slechte prijzen. De reden moet vooral gezocht worden in de buitengewone betekenis van de persoonlijke faktor. De persoonlijke bekwaamheid en toewijding van de bankbeheerder; de discipline van de leners; de stelligheid en de kracht, waarmee men deze laat voelen, dat de plicht tot terugbetalen blijft bestaan, ook als er tegenslag is geweest, — dat alles is voor het oplopen van de achterstand minstens van zoveel betekenis als de prijsbeweging op de produktenmarkten. Toeneming van achterstand van enige, overigens nog niet zo grote, betekenis vindt men bij de volgende banken in de buitengewesten: Tapanoeli (rubber en koffie), Pontianak (rubber?), Lho Seumawé, Volksbank Celebes (klapperziekten), Medan (leningen aan hoofden, conjunktuur), Ajermadidi en Bagan Api Api.

De grote en lang aanhoudende droogte op Java van 1929 kwam ook, kort na het einde van dat verslagjaar, tot uiting in de cijfers van de *Centrale Kas*. De hoogste debetstand op beleningsrekening van deze

instelling bij grootbanken, verminderd met rekeningkoerant saldi, was ulto Februarie 1930 f 7.777.000, een jaar tevoren f 2.252.000. De liquiditeit der Kas, en daarmee van de organisatie van het volkskredietwezen, is echter ook bij zulk een debetstand bij de grootbanken, gevolg van het sterke beroep, door de volksbanken op Java in verband met de droogte op de Centrale Kas gedaan, nog zéér groot. Eind 1929 vindt men op haar balans een eigen effektenbezit van ruim f 4.521.000, en effekten van volkskredietinstellingen, bij haar in open bewaring gegeven ter waarde van bijna f 5.245.000, bijna alle obligaties indiese lening. Zij had regelingen getroffen, waardoor over de door haar in deposito bij grootbanken belegde bedragen ad f 4.400.000 per einde 1929 op korte termijn kon worden beschikt. Bovendien kon zij zo nodig nog het resterende deel van haar grondkapitaal ad f 2.124.750 (nog niet door het Land gestort) opnemen in de vorm van een door het Land gegarandeerd krediet van de Javasche Bank. Ondanks deze grote liquiditeit streeft zij niet naar verhoging van haar uitstaand bedrag maar tracht in blijvende kapitaalbehoeften der volksbanken zooveel mogelijk te voorzien door beleggingen van derden, weshalve geregeld voor jaardeposito's werd geadverteerd. In 1929 werd voor f 4.957.200 aan jaardeposito's bij de volkskredietbanken geplaatst, waarvan f 2.290.600 door tussenkomst van de Kas. Terugbetaald werd door de banken f 4.196.300.

De goede gevolgen van de reorganisatie van eind 1928 zijn volgens de verslaggever reeds merkbaar. De houding van de administrateurs tegenover de Centrale Kas is veranderd. Men beseft, dat samenwerking met de dienstleiding nuttig is. Van bijzonder grote waarde is het geleidelijk veldwinnend gebruik, om in belangrijke aangelegenheden met de Centrale Kas overleg te plegen, vóórdat nog de bank zich voor een bepaalde regeling uitgesproken heeft. Inzake de jaarlijkse vaststelling van de rentevoeten is zodanig voorafgaand overleg voorgeschreven. Maar ook waar geen enkel voorschift bestaat, wordt tegenwoordig de direktie der Centrale Kas geraadpleegd, voordat een beslissing genomen wordt. „De Centrale Kas wordt aldus van een gehate vitter een gewaardeerde adviseur”.

De bedrijfsuitkomsten van de volksbanken op Java en Madoera waren bevredigend. Een winst van f 1 miljoen gulden werd gemaakt. Maar ondanks deze winst bleef het percentage, dat het zuiver vermogen uitmaakt van het opgenomen kapitaal, even hoog. Dit laatste nam nl. weer vrij belangrijk toe, evenals het uitstaande en uitgeleende bedrag.

Hier volgen een paar cijfers (duizendt. guldens).

Volksbanken Java en Madoera.			
Jaar	Uitstaand einde boekjaar	Uitgeleend gedurende boekjaar	Totaal opgenomen
1923..	32.019	34.977	39.598
1927..	39.923	49.600	45.640
1928..	43.502	53.400	48.791
1929..	48.562	59.300	52.518

Volksbanken buitengewesten.			
Jaar	Uitstaand einde boekjaar	Uitgeleend gedurende boekjaar	Totaal opgenomen
1923..	8.906	8.266	10.089
1927..	12.963	13.717	12.950
1928..	14.096	14.906	14.081
1929..	14.724	15.550	14.236

De volksbanken op Java en Madoera hebben eind 1929 een zuiver vermogen van f 13.465.000, uitmakende 25,6 pCt. van het opgenomen bedrag; de volksbanken in de buitengewesten f 3.260.000, of 22,9 pCt. van het opgenomen bedrag.

De verhouding tussen op korte en op lange termijn opgenomen gelden wijzigde zich weer iets ten gunste van het korte geld. Dit vormt 70,3 pCt. van de opgenomen gelden. Doch 59 pCt. van de opgenomen gelden zijn afkomstig van desa's, loemboengs en desa-

banken, weshalve in het formeel hoge percentage van de direkt opeisbare gelden niets verontrustends schuilt. De beleggingen op korte termijn van het publiek belopen niet meer dan 11.3 pCt. van de opgenomen gelden. Bedenkliker noemt de verslaggever het, dat het bedrag der deposito's de voortdurende sterke toeneming van de bedrijfsomvang niet geheel blijkt te kunnen bijhouden, zodat in steeds sterker mate een beroep op de Centrale Kas moet worden gedaan.

Verwacht wordt, dat de voortdurende vermeerdering van desakas-, loemboeng- en desabankgeldten in langzamer tempo zal gaan geschieden, als de in behandeling zijnde regeringsverordening betreffende overschrijving van overtollige loemboeng- en desabankreserves op de desakassen van kracht zal zijn geworden. De verslaggever acht het niet uitgesloten, dat de plotselinge verrijking van vele desakassen, die daarvan het gevolg zal zijn, desa's en binnenlands bestuur wat weelderig zal maken, tot kapitaalverbruik zal leiden en daardoor tot vermindering van de beleggingen bij de volkskredietbanken.

Van belang is, dat vele volksbanken wederom haar rentevoeten verlaagden. Op het einde van het verslagjaar hieven op Java en Madoera 24 instellingen (vorige jaar 19) of 34 pCt. van het totaal geen hogere rente dan 12 pCt. Twee van deze banken vroegen geen hogere rente dan 10 pCt. (Pekalongan en Tasik Malaja); die te Tegal zelfs niet meer dan 9 pCt. Meer dan 12 maar minder dan 18 pCt. vragen 32 banken (vorige jaar 29) of 45 pCt. De beide groepen van goedkopere banken vormden .79 pCt. van het totaal der instellingen op Java en Madoera (vorige jaar 67 pCt.). De door deze banken jaarlijks, van 1925 tot en met 1929, van het gemiddeld onder partikulieren uitstaande bedrag (zonder dubieuze debiteuren) gekweekte intrrest, daalde in die jaren aldus: 16.2; 15.9; 15; 14.3 en 13.8 pCt.

Omtrent de *desaloemboengs* op Java valt niet veel te vermelden. 93 instellingen werden in 't verslagjaar opgeheven en 9 kwamen er door splitsing bij. Verscheidene loemboengs verlaagden de rente tot 25 pCt. er waren einde verslagjaar 3561 instellingen van de 5874 die deze rente hieven. Sommige loemboengs moesten opgeheven worden omdat ze in vroeger jaren een te lage rente hadden geheven. Met 25 pCt. schijnt voorloopig de laagst mogelijke rentevoet van deze soort instellingen bereikt te zijn.

Het aantal *desabanken* op Java en Madoera nam wederom toe. De totaal-cijfers van het zuiver vermogen, van het uitstaand en van het uitgeleend bedrag namen wederom toe, zoals blijkt uit het volgende overzicht.

Jaar	Aantal desabanken	Zuiver vermogen duizendt. g.	Uitstaand in duizendt. g.	Uitgeleend in duizendt. g.
1923	3.482	4.203	3.433	20.732
1927	5.032	10.426	6.587	37.222
1928	5.317	11.656	7.448	41.634
1929	6.273	13.080	8.049	44.964

De toeneming der uitzettingen is een gevolg van uitbreiding van het desabankwezen in streken waar dit voorheen nog in een beginstadium verkeerde. Met de uitzettingen werd op aanraden van de dienstleiding meer voorzichtigheid betracht. Gelukkig verlaagden vele commissies de leningen uit eigen beweging. Ook konstateert het verslag een vermindering van het aantal leners in handelscentra waar blijkbaar de depressie het meest wordt gevoeld. In Pekalongan bijv. liep het aantal met 10.000 of ruim 16 pCt. terug.

Het blijkt, dat in streken waar nog veelvuldig het zgn. *rentèngan*-stelsel in zwang is (het voor elkaar borg blijven van enige leners), en waar het gedwongen sparen voorkomt, minder spoedig achterstand optreedt. Gelukkig vindt dit laatste stelsel langzaam maar zeker meer toepassing.

Tenslotte verdient aantekening, dat uit de statis-

tiek van rentevoeten en termijnen het terugloopen van leningen van langere duur bij de desabanken valt te konstateren. Het aantal bankjes met aflossingen in 10/11/12 termijnen van 28/30/35 dagen is verminderd van 1433 tot 1333; het aantal bankjes met aflossingen in één termijn nam af van 337 tot 301, ondanks de toeneming van het totaal aantal bankjes. Daartegenover staat toeneming van de bankjes met aflossingen in 20/21/22 termijnen van 7 dagen en in 5/6 termijnen van één maand.

'Het verslagjaar is van belang geweest voor *het desabankwezen op Bali*. Door het Binnenlands Bestuur werd in de onderafdeeling Boeleleng de vrijstelling van herendienstplicht, bij de oprichting van de desabanken indertijd aan de commissieleden der banken verleend, ingetrokken. Deze maatregel heeft volgens het verslag grote ontevredenheid bij de commissieleden verwekt. Van verschillende bankbesturen kwamen ontslaaanvragen binnen; één bankbestuur staakte onmiddellijk zijn werkzaamheden en droeg bankboeken en kas aan de mantri over. De pogingen, in sommige desa's in 't werk gesteld om vervangers te vinden, „faalden volkomen”.

In sommige baliese desa's beschouwde men de bank als een partikuliere vereniging, in andere als een instelling van het goevernement. Op vergaderingen met de desalieden werd getracht de gedachte ingang te doen vinden dat de desabank werkelijk een instelling van de desa is en deze zich in allerlei zaken, het bedrijf rakende, kan doen gelden. De desabankbesturen, vrijwel overal door de vergadering herkozen, hebben zich niet aan de beslissing onttrokken en schijnen tevreden gesteld te zijn door vrijstelling van desadiensten. G.

ZILVER IN DE WERELD-HUISHOUDING.

Men heeft de handeldrijvende staten wel vergeleken met een rij dominosteenen, die na een klein stootje elkander omverwerpen.

Twee staten, die economisch zeer eng zijn verbonden, zijn China en Japan, zoals ik in de E.-S. B. van 17 Dec. jl. aantoonde. Daardoor heeft de verarming van China, door de lagere zilverprijzen, ook Japan in de depressie meegesleept, die zich van daar uit geleidelijk over de wereld heeft uitgebreid, evenals ongeveer tien jaren geleden, toen het zilver ook plotseling in waarde daalde.

Ook het iets verder afgelegen Siam heeft zeer onder de débacle der Chinese valuta geleden. Immers, terwijl het voornaamste Siameesche exportartikel, rijst, vroeger voor ongeveer de helft naar China werd verzonden, kan China de dure Siamrijst niet meer afnemen, en de exporten daarheen zijn tot op de helft gezonken. Gedurende de eerste 7 maanden van het loopende jaar is dat reeds in de statistieken tot uitdrukking gekomen, en de handel van Bangkok en van de andere Siameesche havens voor die periode is met Tical¹⁾ 47.200.000 verminderd (op een totaal van ongeveer 250.000.000 over 7 maanden).

Siam importeert veel textielen, metaalwaren, en andere fabrikaten uit Europa, Britsch-Indië en Nederlandsch-Indië, maar door zijn verminderde exporthandel op China kan het niet zooveel afnemen als tevoren.

Een ander onaangenaam gevolg voor Siam, van de daling van den zilverprijs, is de met ongeveer 50 pCt. verminderde waarde van het voor gedeeltelijke dekking van muntbiljetten aanwezige zilver. Weliswaar bestaat het grootste gedeelte van die dekking uit goudwissels en credit-saldi in Engeland en Amerika en zijn de papieren ruilmiddelen ten volle gedekt, hetgeen mogelijk was doordien het land een gunstige handels- en betalingsbalans had.

Intusschen is in alle landen de intrinsieke waarde van den voorraad zilver, die als gedeeltelijke dekking der fiduciaire circulatie wordt gehouden, of die als

¹⁾ 1 Tical = pl.m. f 1.11.

teekmunt in omloop is, sedert verleden jaar met 50 pCt. gedaald. Dat geldt vooral voor Britsch-Indië, met zijne bevolking van meer dan 300 miljoen menschen.¹⁾

De zeer recente verdere prijsdaling van het zilver te Londen tot iets boven de 13 pence — een nieuw laagte-record — heeft inmiddels onder de importeurs in China een soort paniek veroorzaakt. Het pond sterling op Londen is daar gerezen, blijkens een bericht uit Shanghai van 8 dezer, tot 21 dollars, m.a.w. de dollar is tot minder dan één shilling gedaald, en de Tael noteert nog slechts pl.m. 1/3½ tegen 1/7 in September jl.

Behalve door de daling van het zilver is die val nog verergerd doordien in anticipatie van verhoogde invoerrechten, buitengewoon groote bestellingen op import-goederen waren gedaan, vooral op textielen. De importeurs echter, die voor hunne Chineesche afnemers de goederen ontbieden, zijn er minder dan ooit zeker van, dat deze ze ook zullen afnemen, nu de prijs in Chineesche of andere zilveren munt uitgedrukt, alweer zooveel hooger moet worden. Bij de in China, heerschende armoede onder de groote massa is dat natuurlijk een bedenkelijke zaak. Men vreest dan ook een herhaling van hetgeen ongeveer tien jaren geleden gebeurde, toen na den toenmaligen prijsval van het zilver tal van contracten niet werden nagekomen, tot groote schade natuurlijk van de vreemde huizen.

Ook verkeert de Chineesche regeering in een zeer moeilijke positie. Men schat de douane-inkomsten over 1930 op \$ 260.000.000 tegen \$ 220.000.000 het jaar tevoren. De vermeerdering wordt niet aan vermeerderden handel toegeschreven, maar aan de heffing der invoerrechten op goudbasis, nl. 2 s. 9 d. per Haikwan Tael, doch van die \$ 260.000.000 rekent men dat 220 miljoen noodig zijn voor den dienst van leeningen, voor welke de douanerechten als zekerheid dienden, zoodat de regeering nog slechts ongeveer \$ 40.000.000 over heeft voor andere uitgaven. De vreemde leeningen waarop China interest en aflossing moet betalen, zijn in goud betaalbaar, en derhalve rijst het bedrag in Chineesche munt, daarvoor benodigd, naar rato van de daling van den zilverbijprijs.

De Chineesche regeering zal nu pogen, de invoerrechten op Westersche goederen belangrijk te verhoo- gen, teneinde de eigen industrie omhoog te brengen. Voor de textiel- en andere fabrikanten in Engeland en ook in Nederland en andere landen, voor zoover zij in China een markt hadden, is dat geen aangenaam vooruitzicht. Want niet alleen kan dat hun omzet in China belangrijk doen slinken, maar misschien is de tijd niet ver meer verwijderd, wanneer China zelf fabrikanten gaat exporteerden. China wordt dan, in plaats van een zeer belangrijke afnemer, een concurrent op de wereldmarkt, in de eerste plaats vermoedelijk op het gebied van allerlei geweven katoenen goederen.

Een dergelijke ontwikkeling der toestanden zou des te meer onwelkom zijn, omdat China, naast Nederlandsch-Indië, een van de zeer weinige nog overgebleven „vrije” markten was. Schier alle andere landen gaan voort op den weg naar steeds hogere invoerrechten, en menig fabrikant weet nauwelijks meer waar hij nog een markt zal kunnen vinden voor zijne met zooveel moeite en kennis gefabriceerde waren. Reeds wankelen de vrijhandelaren in Engeland, waar trouwens de „safeguarding” van sommige takken van nijverheid het beginsel reeds heeft aangetast, en in Nederland slaat men niet zonder zorg de teekenen des tijds gade. Voor Engeland en andere zeer verregaand geïndustrialiseerde landen is de toestand nog ernstiger dan voor Nederland, dat echter ook in toenemende

¹⁾ Men schat het bedrag in omloop zijnde zilveren ropijen op 3,500 miljoen, waarvan de intrinsieke waarde een paar jaar geleden (het zilver gerekend tot circa 26 pence per oz.) nog £ 131.000.000 was. Thans is die waarde nog slechts circa £ 65.000.000.

mate zich op de exportnijverheid moet toelagen. Iedere markt, die hetzij door bescherming, hetzij door ongunstige zilverkoersen, verloren gaat, of minder afneemt, vermeerdert allerwegen de werkloosheid.

Zoo wordt de vraag, of China met zijne groote hulpbronnen en beweerde, schier onbegrensde economische mogelijkheden, — die echter nog zeer ver in een verschieft van rust en vrede teruggewezen zijn — een markt zal blijven voor allerlei Westersche fabrikaten, vooral textielen, dan wel een concurrent op de wereldmarkt zal worden van zijne vroegere leveranciers, van groot internationaal belang.

Weliswaar staat daartegenover, dat landen, die zich ver-industrialiseeren, hun handelsomzet, naar rato daarvan, plegen te vergrooten. Maar zoolang de Chineesche valuta feitelijk aan het zilver gebonden blijft, men de zilvermarkt aan haar lot overlaat, en de prijs aan verdere daling onderhevig blijft, zullen de Chineesche loonen, die zich slechts zeer langzaam aan den goudprijs van het zilver aanpassen, veel lager zijn dan elders. Dat de Chineezzen toch reeds harder werken voor lagere loonen, dan andere volkeren, is bekend genoeg. Maar nu wordt hun a.h.w. een export-premie verschafft! Dat kan de wereld-depressie slechts verergeren.

Senator Pittman's fantastische plannen voor een zilverleening aan China schijnen op niets te zullen uitloopen. Zij zouden hierop neerkomen, dat men aan China vooraf de noodige kooppenningen zou willen verstrekken voor in de toekomst af te nemen goederen. Het ziet er wel naar uit, alsof de binnenlandsche markt in de V. S., welke eerst, gelijk een afgetoofd paard, door het systeem van verkoopen-op-afbetaling, nog tot een sukkeltraffe kon worden aangezet, ook oververmoeid is geworden en ook deze spoorslag niet meer helpt. Dat men daartegenover in China eenige compensatie zou kunnen vinden — men sprak reeds van reusachtige hoeveelheden tarwe en automobielen — lijkt wel zeer twijfelachtig.

Daarentegen zou een verbetering van den Chineeschen wisselkoers zeker den import van goederen in dat land zeer bevorderen. Daar nu de V. S. en Mexico tezamen verreweg de meerderheid der zilverproductie beheerschen, zou een overeenkomst te dien opzichte tusschen die twee landen veel meer uitwerking hebben dan een zilverleening aan China.

Intusschen zinkt het zilver tot voortdurend verdere laagte-records, en schijnt men in Senator Pittman's plannen weinig vertrouwen te hebben.

H. DUNLOP.

14 Januari 1931.

DE RIJKSMIDDELEN.

In dit nummer treft men aan het gebruikelijke overzicht van de opbrengst der Rijksmiddelen over de maand December 1930, afzonderlijk en vereenigd met die der vorige maanden, in vergelijking gebracht met de raming van dat jaar en de opbrengst over dezelfde tijdvakken van 1929.

De gewone middelen brachten in de afgelopen maand f 42.550.900 op tegen f 46.952.200 in December 1929 en vertoonen mitsdien een achteruitgang van f 4.401.300. Daarentegen overtrof de totale opbrengst de raming met een bedrag van f 2.168.000, waarbij moet worden bedacht, dat December doorgaans een gunstige maand voor de schatkist is.

De totaal-opbrengst over het geheele jaar 1930 bedroeg f 504.552.700, d.i. f 6.670.500 minder dan de opbrengst van het daaraan voorafgaande jaar. Hier tegenover staat, dat de raming in genoemd tijdvak met een bedrag van f 19.957.700 werd overschreden. Dertien middelen brachten meer op dan het voor 1930 geraamde bedrag en leverden tezamen een surplus van f 30.297.900. De opbrengst der overige acht middelen (het statistiekrecht, de geslacht-, de wijn- en de gedistilleerdaccijns, de zegelrechten, de registratierechten, de Staatsloterij en de loodsgelden) bleef in totaal

f 10.340.100 bij de raming ten achter. De jaaropbrengst valt dus nog betrekkelijk mee; de oorzaak is, dat de huidige economische depressie eerst in de laatste helft van het jaar haar invloed deed gevoelen.

In vergelijking met de overeenkomstige maand van het vorig jaar vertoonen in December jl. de grondbelasting, de personeele belasting, de dividend- en tantiëmebelasting, de zout-, de gedistilleerd- en de tabakaccijns een hooger opbrengstcijfer. Daarentegen brachten minder op de inkomstenbelasting, de vermogensbelasting, de rechten op den invoer, het statistiekrecht, de geslacht-, de wijn-, de bier- en de suikeraccijns, de belasting op gouden en zilveren werken, de rechten en boeten van zegel, de rechten en boeten van registratie, de rechten en boeten van successie, van overgang bij overlijden en van schenking, de domeinen, wegen en vaarten en de loodsgelden. Behalve bij slechts enkele middelen was derhalve over de geheele linie een inzinking waar te nemen.

Wat de grondbelasting betreft, valt op te merken, dat in de maand December de einduitkeering pleegt te geschieden van de bemalingsbelasting en van de provinciale- en gemeente-opcenten betreffende den loopenden dienst. In December 1929 overtrof deze uitkeering de opbrengst met rond f 110.400; in de afgelopen maand kon daarentegen nog een klein surplus (van f 36.200) als ontvangst worden geboekt. De totaal-opbrengst beliep in 1930 f 565.400 meer dan in 1929, terwijl de raming met f 536.200 werd overtroffen. Dank zij de ruime baten in de eerste maanden van dit jaar is het eindresultaat van 1930 dus niet onbevredigend.

Nog beter staat het ervoor met de personeele belasting. In de afgelopen maand gaf dit middel een stijging te zien (van f 153.600), waardoor de inkomsten van de twaalf maanden van 1930 f 1.457.300 klonnen boven die van het vorige jaar. Ook ten opzichte van de raming maakt deze belasting een goed figuur. In de afgelopen maand kwam f 217.400 boven de gemiddelde maandraming binnen; over het geheele jaar kon een voordeelig saldo van f 2.071.700 worden geboekt. Bij dit laatste moge in herinnering worden gebracht, dat het voor 1930 geraamde opbrengstcijfer f 5.000.000 hooger is gesteld dan voor 1929. Zelfs indien men een deel van dit gunstig resultaat aan vluggere kohierbewerking toeschrijft, zoodat de stijging daarvan als van tijdelijken aard moet worden beschouwd, stemt de loop van deze belasting tot tevredenheid.

De inkomstenbelasting wees ditmaal een lager opbrengstcijfer aan. Het decrees bedroeg f 607.300; de ontvangst beliep f 10.500.700, een overigens niet onlangrijke bate, immers f 3.834.000 meer dan het evenredig deel der raming. Waar ook deze belasting in de voorafgaande maanden ruim heeft gevloeid, werd over het geheele jaar een mooi surplus boven 1929 (van f 5.487.500) verkregen. Nog gunstiger is de verhouding tegenover de raming; het geheele voor 1930 geraamde bedrag werd nl. met f 12.901.700 overschreden. Het bovenstaande geeft een bevestiging van de reeds vroeger gemaakte opmerking, dat de tegenwoordige malaise op de directe belastingen nog geen merkbaaren invloed uitoeft. De verklaring ligt voor de hand; deze heffingen hebben hoofdzakelijk als grondslag den toestand van het vorige jaar. Bij vergelijking van de ontvangsten over de twaalf maanden van 1929 en 1930 blijkt, dat de geïnde bedragen als volgt over de verschillende dienstjaren kunnen worden verdeeld:

	Jan. t/m. Dec. 1929	Jan. t/m. Dec. 1930
1926/1927	f 724.800	f —
1927/1928	„ 1.967.000	„ 563.800
1928/1929	„ 53.383.000	„ 1.213.000
1929/1930	„ 31.339.300	„ 58.207.900
1930/1931	„ —	„ 32.917.000
	f 87.414.100	f 92.901.700

Uit bovenstaande cijfers blijkt, dat de vooruitgang uitsluitend in de nieuwe belastingjaren zit; ook bij

deze belasting schijnt dus een vluggere betaling der aanslagen van invloed te zijn geweest.

De vermogensbelasting leverde in de afgelopen maand minder op (nadeelig verschil f 61.400). De gemiddelde maandraming werd daarentegen overtroffen (met f 601.300), hetgeen evenwel voor de laatste maand van het jaar een gewoon verschijnsel is. Ook de thans besproken belasting heeft zich in het afgelopen jaar goed op peil kunnen handhaven. Verschillende maanden waren voor dit middel gunstig en hieraan is het toe te schrijven, dat, gerekend over twaalf maanden, f 835.300 meer werd verkregen dan in 1929 en f 1.235.300 boven de raming; dit laatste niettegenstaande het opbrengstcijfer voor 1930 f 500.000 hooger is geraamd. Vergelijking van de over de verschillende dienstjaren gesplitste opbrengsten doet zien, dat hier de vooruitgang in gelijke mate over alle dienstjaren is verdeeld.

De dividend- en tantiëmebelasting gaf in de afgelopen maand een klein accres (van f 3.600), dat echter niet opweegt tegen den beduidenden achterstand, die in den loop der voorafgaande maanden is ontstaan. Over het geheel genomen waren de ontvangsten in 1930 teleurstellend; zij bedroegen f 2.141.200 minder dan in 1929. Daartegenover moet als een lichtpunt worden aangemerkt, dat 12/12 der raming met f 236.700 werd overschreden. De vrees is intusschen niet ongewettigd, dat de gewijzigde conjunctuur van toenemende invloed op deze belasting zal zijn.

De invoerrechten vertoonden opnieuw een daling in opbrengst (van f 351.600). Ook op zichzelf beschouwd was de ontvangst der afgelopen maand gering; een bedrag van f 4.784.400 (f 673.900 beneden de maandraming) is voor dit middel vrij poover. De voorsprong in de eerste maanden van het jaar verkregen, is daardoor niet alleen verdwenen, maar de ontvangsten van 1930 daalden thans zelfs onder die van 1929 (met f 244.100). In deze gedurende verscheidene maanden aanhoudende daling manifesteert zich de vermindering van den import, zoowel wat de hoeveelheid als wat de waarde per eenheid aangaat. Het voor 1930 geraamde opbrengstcijfer werd nog met f 1.626.100 overschreden, hetgeen echter geheel op rekening komt van de eerste vijf maanden van het jaar. Het statistiekrecht, een gelijk evenredig recht op de waarde van alle artikelen bleef in de afgelopen maand f 66.000 bij de opbrengst van December 1929 en f 93.900 bij de maandraming ten achter. Over het geheele jaar beliep de teruggang f 625.300 ten aanzien van 1929 en f 470.100 ten opzichte van de raming. De daling der waarde van onzen buitenlandischen handel komt bij dit kleine middel dus wel zeer sterk tot uitdrukking.

De accijzen vertoonden een onderling verschillend beeld. De zoutaccijns gaf in de afgelopen maand een surplus van f 2.100. De inkomsten uit dit middel vielen over het algemeen mee; gerekend over twaalf maanden viel een vooruitgang van f 176.300 te constateeren. Een geheel ander figuur maakt de geslachtaccijns, die opnieuw in opbrengst terugliep (met f 254.200) en over het geheele jaar reeds een teruggang van f 1.041.100 vertoont. De belangrijke invoer van buitenlandsch vleesch, waarvan wel invoerrecht doch geen accijns wordt betaald, is de aanwijsbare oorzaak van dit ongunstig resultaat. Ook over den wijnaccijns valt niet te roemen. In de meeste maanden bracht dit middel lagere ontvangsten in de schatkist; over December jl. bedroeg de daling f 16.900, terwijl de jaaropbrengst f 78.500 minder beliep. De gedistilleerdaccijns gaf een hogere inkomst (f 438.900 meer), doch deze vermeerdering is slechts schijnbaar, daar de maand December ditmaal een betaaldag meer telde dan in 1929. De bieraccijns wees een teruggang aan van f 165.900, doch de tegenvallers van enkele maanden van dit jaar worden ruimschoots gecompenseerd door de hogere baten, die door de overige maanden werden opgeleverd. De suikeraccijns kon zich

in de afgelopen maand schijnbaar niet handhaven, en bracht *f* 64.100 minder op; neemt men evenwel in aanmerking, dat December ditmaal 4 verschijndagen van den crediettermijn telde tegen 5 in 1929, dan blijkt, dat in December 1930 per week meer veraccijnsd werd dan in dezelfde maand van 1929. De hooge ontvangsten uit den suikeraccijns zijn opvallend, evenals die van den tabakaccijns, die in de afgelopen maand *f* 222.400 méér opbracht, toe te schrijven aan het toenemend verbruik van sigaretten. Een vergelijking van de opbrengsten der accijnzen over de twaalf maanden van 1930 met die van 1929 en met de raming leidt tot het volgend resultaat:

	Opbr. 12 m. 1929	Opbr. 12 m. 1930	Raming 12 m. 1930
Zout	<i>f</i> 1.979.800	<i>f</i> 2.156.100	<i>f</i> 1.800.000
Geslacht	„ 12.386.800	„ 11.345.800	„ 12.000.000
Wijn	„ 2.659.300	„ 2.580.800	„ 2.700.000
Gedistilleerd ...	„ 35.491.200	„ 36.826.800	„ 37.000.000
Bier	„ 14.968.100	„ 15.634.600	„ 15.000.000
Suiker	„ 48.627.800	„ 53.301.100	„ 47.800.000
Tabak	„ 26.457.900	„ 28.818.600	„ 26.000.000

De belasting op gouden en zilveren werken leverde *f* 16.200 minder op; gerekend over 12 maanden bedroeg de toeneming echter *f* 2.600, terwijl *f* 31.300 boven de raming werd ontvangen.

Dat de middelen, die eerder dan de overige op het zakenleven reageeren, den ongunstigen invloed der tijdsomstandigheden zouden ondervinden, was te verwachten. Bij de zegelrechten was een vermindering op te merken van slechts *f* 15.500, welk verschil vrijwel samenvalt met de daling, welke het zegelrecht van nota's van makelaars en commissiönnaires in effecten vertoonde. De registratierechten liepen terug met niet minder dan *f* 1.745.000. Weinig overgangen van vast goed en nagenoeg geen uitbreiding van het kapitaal der naamlooze vennootschappen hebben de opbrengst dezer belasting tot ongeveer de helft teruggebracht. Sprekend zijn ook de volgende cijfers:

	Opbr. 12 m. 1929	Opbr. 12 m. 1930	Raming 12 m. 1930
Zegelrechten	<i>f</i> 27.582.800	<i>f</i> 24.670.600	<i>f</i> 26.500.000
Registratierechten ..	„ 33.974.000	„ 23.024.800	„ 30.000.000

De successierechten daalden met *f* 1.724.100, doch hierbij dient te worden overwogen, dat de inkomsten van December 1929 zeer hoog waren als gevolg van de abnormaal vele sterfgevallen in de maand Februari van dat jaar. De ontvangsten der afgelopen maand bedroegen *f* 136.700 meer dan de gemiddelde maandraming. Gerekend over 12 maanden kwam *f* 6.436.900 minder binnen dan in het vorige jaar, doch *f* 1.970.100 boven de raming, niettegenstaande deze *f* 4.000.000 hooger was gesteld dan voor 1929. Ook bij dit middel heeft de conjunctuurwisseling nog niet doorgewerkt.

De domeinen verschaffen *f* 105.100 minder en de loodsgelden *f* 65.000. Ook laatstgenoemd middel blijft bij de verwachting ten achter; in 1930 kwam *f* 255.800 minder binnen dan in 1929 en *f* 112.700 minder dan de raming.

De inkomsten van het „Leeningfonds 1914” kwamen van *f* 9.384.400 op *f* 6.789.100. Gerekend over twaalf maanden viel een teruggang te bespeuren van *f* 87.733.900 tot *f* 78.181.900. De zegelrechten van buitenlandse effecten leverden in dien tijd *f* 262.900 meer op, hetgeen op een meerderen invoer van buitenlandse fondsen wijst.

Voor het „Wegenfonds” kwam in de afgelopen maand *f* 482.300 binnen tegen *f* 362.900 in December 1929. Van eerstgenoemd bedrag komt *f* 469.900 op rekening van de wegenbelasting, terwijl de rest of *f* 12.400 wordt bijgedragen door de rijwiabelasting. In twaalf maanden kwam aan het Wegenfonds ten goede *f* 17.684.800, waarvan *f* 10.887.500 wegenbelasting en *f* 6.797.300 rijwiabelasting. In het vorige jaar bedroegen de beide laatstgenoemde opbrengstcijfers respectievelijk *f* 9.444.400 en *f* 6.483.800. In 1930 werden derhalve 125.400 rijwielpaatjes meer verkocht dan in 1929.

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING.

EEN ONDERZOEK NAAR HET AMERIKAANSCH BANKWEZEN? HERVORMING VAN DE „GLASS-BILL”.

Prof. H. Parker Willis te New-York schrijft ons:

Sedert langen tijd bestaat er een ernstig verlangen naar een reorganisatie van het bankwezen in het algemeen en naar een hervorming van het Federal Reserve stelsel in het bijzonder. De politieke verandering, die in de Ver. Staten door de verkiezingen in November is ontstaan, ofschoon zij in geenen deele voldoende is om vrijheid van handelen in het Congres te garandeeren, heeft tenminste de hinderpalen tegen het voeren van een actie weggenomen en heeft het nemen van onvervalschte maatregelen voor de verbetering van het huidige bankwezen mogelijk gemaakt.

Er is reeds een wetsontwerp bij den Senaat ingediend door den Senator Glass uit Virginia met het doel om de basis te leggen voor verder onderzoek en discussie. In de allereerste plaats wil deze wet de credietzaken van de national banks uitbreiden door haar alle privileges te verleen, welke thans aan de state banks toekomen in die staten, waarin national banks zijn gevestigd. Deze stap is van groot belang, aangezien het de bedoeling is om een einde te maken aan de voortdurende vraag naar „concessies” voor de national banks door alle op dezelfde basis te plaatsen.

De geschiedenis van de laatste 10 jaren leert duidelijk, dat er een proces van voortgaande ontarding in het bankwezen is. Een dergelijke achteruitgang is te wijten aan de voortdurende pogingen van de autoriteiten van de national banks en state banks om het grootst mogelijke aantal nieuwe organisaties of toetredingen tot haar respectievelijke systemen te verkrijgen, door aan toekomstige of bestaande bankinstellingen verlokkelijke aanbiedingen te doen om het lidmaatschap te accepteren of om deze opnieuw te organiseren onder de bijzondere wetten, waaraan elk systeem is onderworpen.

De „Glass bill” wil aan deze ernstige misstanden een einde maken door de aandacht van de „state institutions” erop te vestigen, dat tegen iederen verderen maatregel om de bankwetten te degradeeren door verdere „concessies” te doen voor slecht bankbeheer, door de nationale autoriteiten zal worden opgetreden, die door nauwkeuriger onderzoek en toezicht de verdere uitbreiding van gewaagde credietverleening en andere nadeelige practijken zullen trachten te voorkomen.

De tweede belangrijke bepaling heeft ten doel om een eind te maken of tenminste paal en perk te stellen aan de zgn. „chain banking” beweging. Onder het „chain banking” systeem is het de gewoonte geworden voor particulieren of voor instellingen om alle of de meerderheid van de aandelen van individueele bankinstellingen te koopen. De „Glass bill” bepaalt nu, dat aandelen, die op deze wijze in het bezit zijn gekomen van instellingen, niet het stemrecht zullen mogen uitoefenen op aandeelhoudersvergaderingen en dat personen, die dergelijke instellingen op aandeelhoudersvergaderingen zouden kunnen vertegenwoordigen, geen stemmen zullen kunnen uitbrengen. Door deze bepaling zou het stelsel van „chain banking” moeten worden toegepast, zonder een stem te hebben in de leiding, voorzover het instellingen betreft, die het geheele of een deel van het kapitaal in handen hebben en dit zou tengevolge hebben, dat de leiding van de bank overgelaten zou worden aan lokale aandeelhouders, ongeacht het bedrag aan aandelen, die verkregen zouden kunnen zijn door instellingen, wier domicilie niet ligt in een bepaalde stad of staat, waar de bank is gevestigd.

De wet voorziet niet in het geval, waarin een instelling alle aandelen heeft gekregen, maar dit geval is van weinig practisch belang, daar (volgens de nationale bankwetgeving) steeds een bepaald aantal commissarissen vereischt is, waarvan elk de *bona fide* eigenaar moet zijn van een aantal aandelen. Het mag betwijfeld worden, of deze bepaling op een of andere

manier de consolidatiebeweging zal kunnen remmen, een beweging, die een zoo markante trek in de ontwikkeling van het Amerikaansche bankwezen gedurende de laatste jaren is geweest. De uitwerking van deze bepaling kan zijn, dat zij ertoe medewerkt, dat de ontwikkeling van het „chain banking” kan worden afgeleid naar een organisatie van filialen. Indien deze verandering tot stand kwam, zou zij op zichzelf een zeer gewenschte verbetering beteekenen. Om de ontwikkeling in het proces van bankconsolidatie, die, zooals iedereen toegeeft, op het oogenblik zich krachtig in voorwaartsche richting beweegt, regelmatig en normaler te doen verlopen, bepaalt de nieuwe wet verder, dat iedere national bank filialen mag oprichten in het gebied van den staat, waarin zij is gevestigd, mits den lokalen (state) banken, bij locale wetgeving wordt toegestaan om aldaar filialen op te richten.

De bepaling van de „Glass bill”, welke waarschijnlijk een onderwerp van uitvoerige discussie zal worden, is vervat in paragraaf 6, welke ten doel heeft om het totaal bedrag van de leeningen, die een bepaalde bank aan de makelaars verstrekken, te beperken. Te dien einde voorziet de wet in het publiceren van regelmatige rapporten door de effectenhuizen of „affiliates”, die de banken gewoonlijk oprichten om door middel hiervan haar beurstransacties door te voeren; bovendien wil de wet het totaal bedrag van de leeningen beperken, die door de banken aan iedere effectenfirma afzonderlijk kan worden verstrekt.

Op dezelfde wijze tracht de wet verandering te brengen in het systeem, waarop de banken nu tegen onderpand van effecten, bedragen leenen, welke zij hebben verkregen van de Federal Reserve banken. Aan de laatstgenoemde instellingen wordt verboden, om het bedrag van de credieten, verleend door middel van herdisconteering aan de bij het stelsel aangesloten banken, te verhoogen, indien gedurende de creditverleening een member bank het totaalbedrag van haar leeningen, verstrekt aan een beursmakelaar of een effectenfirma zal hebben verhoogd. Dit is eenvoudig een ander middel om te voorkomen, dat de bankreserve van het land zal worden gebruikt voor speculatieve effectentransacties. In hoeverre dergelijke middelen tot verbetering succes zullen opleveren, dient te worden afgewacht. Wat dit voorgestelde wetsamen-dement ongetwijfeld zal doen, is, dat het op duidelijke wijze de aandacht zal vestigen van de leiders van het hoofdstedelijke bankwezen, en bovenal van de leiders van de Federal Reserve banken op de bedoeling van het wetgevende lichaam, wat betreft het gebruik van de beschikbare geldmiddelen van het land.

* * *

Terwijl de wet, welke thans is ingediend, dus toepasselijk is op een zeer groot aantal onderwerpen, beslaat zij in geen deele het terrein, dat in de discussies van den laatsten tijd in de aandacht van den wetgever is aanbevolen. De resolutie van het Congres, die in een onderzoek naar het bankwezen voorziet, erkent dit feit, en geeft aan de enquête-commissie een bevoegdheid, die veel grooter is dan door de wet zelf is aanbevolen. Met het oog op het zoo groote arbeids-terrein, en met het oog op de bijna onbeperkte macht in het oproepen van getuigen en in het opvragen van papieren en documenten, kan de nieuwe enquête en de nieuwe wetgeving, die daaruit kan voortvloeien, gemakkelijk dienen als een basis voor een werkelijken hervormingsmaatregel. Dat een dergelijke maatregel in den Senaat zal worden aangenomen, wordt thans door weinigen betwijfeld. In het Huis van Afgevaardigden opent de verwerping van de Hoover-administratie klaarblijkelijk den weg voor de aanneming van een dergelijke wet over een jaar, mits zij dezen winter in den Senaat zal worden aangenomen, hetgeen zeer waarschijnlijk het geval zal zijn. Indien President

Hoover dan zijn veto over een dergelijke wet zou uitspreken, zou dit feit ongetwijfeld een belangrijke factor worden in de volgende presidentsverkiezing en de weegschaal in zijn nadeel kunnen doen overslaan.

AANTEKENINGEN.

De koffiemarkt in 1930.

Aan het jaarverslag van de Vereeniging voor den Goederenhandel te Rotterdam ontleenen wij het volgende:

De koffiëhandel werd ook in het afgelopen jaar grootendeels beheerscht door de beschermende maatregelen van het Koffie-Instituut te Sao Paulo, gesteund door de Regeering van Brazilië. Beperking der aanvoeren, in overeenstemming met de vraag voor uitvoer en voor eigen verbruik, vormden ook nu het voornaamste middel tot verdediging der prijzen, terwijl daarnevens steun aan den wisselkoers en op de termijnmarkten werd verleend. De oogst 1929/1930 overtrof echter alle verwachtingen en de steeds aanwassende voorraden in de binnenlandsche pakhuizen van Brazilië in de eerste helft des jaars stelden zware eischen aan de financiële draagkracht van Brazilië.

De handel beoordeelde met steeds grooter wantrouwen de handelingen van het Instituut; de speculatie, welke bij voorkeur op latere maanden haar arbeidsveld vindt, onthield zich nagenoeg geheel, zoodat Brazilië, als het ware, den strijd tegen den geheelen koffiëhandel had aan te binden.

De maatregelen van Brazilië veroorzaakten op de verschillende termijnmarkten weliswaar eenige prijsstijging op de loopende maand, doch vermochten niet, het noodige vertrouwen in de toekomst van het artikel bij te brengen en het déport, hetwelk aan het einde van het vorige jaar tijdens de groote prijsdaling geheel was verdwenen, herstelde zich daardoor weder.

De in Maart gehouden verkiezing van een nieuwen President van Brazilië, wiens ambtsvervulling in November zou aanvangen, bracht eenige beroering teweeg. De conservatieve Regeeringscandidaat, wederom een Sao Paulo-man, werd gekozen verklaard; het stemmenverschil met zijn tegenstander was van geringe beteekenis en van de zijde der tegenpartij werd zelfs twijfel geopperd, of deze verkiezing wel in overeenstemming was met het resultaat der stemming. De door deze verkiezing veroorzaakte wrijving tusschen de beide hoofd-partijen in den lande, droeg mede het hare bij tot eene omwenteling, welke eerst in October zou plaats grijpen.

Brazilië zag zich genoodzaakt, ter financiering der aangroeiende voorraden eene nieuwe leening aan te gaan, welke echter slechts tijdelijke verlichting gaf. De lagere prijzen, in verhouding tot het vorige jaar, welke voor het product werden verkregen, maakten het steeds moeilijker, den wisselkoers op peil te houden; de onverwachte inzinking van den koers had eene gevoelige verlaging der kost-vruchtprijzen tengevolge, de financiële moeilijkheden van Brazilië daardoor ver-grootende.

In het laatste kwartaal had de Regeering tevens met binnenlandsche onlusten te kampen. Mede door de weinige resultaten van de gevolgde koffiëpolitiek had zich eene oppositiepartij gevormd, welke er in slaagde, de Regeering te verdringen en haar plaats in te nemen. De handel meende hierin meerdere vrijheid in de toekomst voor de koffiëmarkt te zien, doch bemerkte al spoedig, dat er met de wisseling van Regeering feitelijk niets veranderde; slechts werd medegedeeld, dat een nauwkeurig onderzoek naar den toestand zou worden ingesteld, gedurende hetwelk de verschillende maatregelen van het Koffie-Instituut gehandhaafd zouden blijven.

Vrijwel het geheele jaar door heerschte een slepende gang van zaken en er werd slechts van de hand in den tand gekocht; tweede handszaken waren dan ook zeer beperkt. Toch werd een stap vooruit gezet op

den weg naar normaler verhoudingen. De termijnmarkten daalden niet in verhouding tot de verlaging der kost-vrachtprijzen; was het verschil tusschen termijn en kost-vracht in vorige jaren van dien aard, dat het gevaarlijk, zoo niet onmogelijk, was, de aankopen op aflading te dekken door verkoopen op termijn, geleidelijk is dat verschil sterk ingekrompen, zoodat de mogelijkheid bestaat, dat men eerlang door verkoop op termijn het risico van den import zal kunnen beperken.

De voorraad in Brazilië was in het begin en in het einde van het jaar als volgt:

	begin van het jaar balen	einde van het jaar balen
Voorraad Rio	315.000	196.000
„ Santos	1.099.000	1.060.000
„ binnenl. Brazilië	19.969.000	ca. 24.500.000
„ in handen der Re- geering van Sao Paulo	—	1.398.000
Totaal.....	21.383.000	totaal ca. 27.154.000

Uit de beschikbare statistiek kan het verbruik in Europa en Noord-Amerika voor 1930 worden aangenomen op 23.000.000 balen van 60 KG. Het geheele wereldverbruik (met uitzondering van wat de productielanden zelf verbruiken) zal waarschijnlijk ongeveer 1½ miljoen balen hooger zijn.

De wereld-opbrengst (onder aftrek van het, in de productielanden voor eigen verbruik benodigde), herleid tot balen van 60 KG., wordt aangenomen als volgt:

	1927/28	1928/29	1929/30	1930/31
	Oogst	Oogst	Oogst	Raming
	in 1000 balen			
Santos	18.681	5.987	22.070	8.500
Rio	4.997	1.951	4.498	2.500
Victoria	1.162	1.016	1.666	1.600
Overig Brazilië	982	707	1.119	900
Nederl. Oost-Indië	2.000	1.851	1.369	1.000
Columbia	2.528	2.795	2.836	3.200
Venezuela	760	900	700	1.000
Overige Milds	4.623	4.718	4.631	4.415
	35.733	19.925	38.889	23.115

De zichtbare wereldvoorraad was op 31 Dec. 1930 meer dan 4.5 miljoen balen grooter dan een jaar tevoren, zooals uit de volgende tabel blijkt:

Zichtbare Wereldvoorraad op 31 December.

	1930 balen	1929 balen	1928 balen
Voorr. volgens Statistiek	5.186.000	5.094.000	5.172.000
„ Binnenl. Brazilië	*24.500.000	19.969.000	13.551.000
*geraamd Totaal.....	29.686.000	25.063.000	18.723.000

Tenslotte geven de volgende overzichten nog een

beeld van de Invoeren, de Afleveringen en den voorraad in Nederland.

Invoeren in Nederland.

Herkomst	1930 balen	1929 balen	1928 balen
Nederlandsch Oost-Indië ...	391.800	545.100	670.200
Brazilië	841.000	796.500	866.900
Centr. Amerika en W.-Indië	660.300	732.200	741.300
Afrika	65.300	37.300	44.500
Verschillende Landen	124.900	101.500	144.700
Tezamen.....	2.083.300	2.212.600	2.467.600

Afleveringen in Nederland:

	1930 balen	1929 balen	1928 balen
Alle soorten	2.209.700	2.257.500	2.372.000

Voorraad in Nederland op 31 December:

Herkomst	1930 balen	1929 balen	1928 balen
Nederlandsch Oost-Indië	64.100	103.300	127.300
Brazilië	111.600	147.100	163.900
Centraal Amerika en West-Indië	59.400	112.700	113.800
Afrika	6.700	4.300	7.200
Verschillende Landen	2.400	3.300	3.400
Tezamen.....	244.200	370.700	415.600

-ONTVANGEN BOEKEN.

Dr. J. F. ten Doesschate. *Analyse van de vrachtprijsvorming in de wilde vaart.* (N.V. v/h. van Mantgem & De Does, Amsterdam 1930. Prijs f 3.50).

Zooals de titel aangeeft, beperkt dit werk zich tot de vrachtprijsvorming in de wilde vaart, zoodat met name het gebied der lijnvaart buiten beschouwing wordt gelaten.

Het werk is in de eerste plaats een theoretisch-economische studie over de vraag naar het vervoer in het algemeen en de aanbodcondities van scheepsruimte in de trampvaart.

De vraag naar het vervoer en hare elasticiteit, beide als economisch begrip, worden nauwkeurig geanalyseerd en in een algemeen geldende formule vastgelegd. Ook met de invloed van eigenproductie (in het consumptieland) en eigen-consumptie (in het productieland) wordt daarbij rekening gehouden.

Daarnaast worden door den schrijver de resultaten medegedeeld van een empirisch onderzoek naar de vrachtprijschommelingen, welke in de wilde vaart voor enkele der voornaamste in bulk vervoerde artikelen gedurende het tijdvak 1897—1913 hebben plaatsgevonden.

Nagegaan wordt tenslotte in hoeverre er tusschen de verschepingen en de vrachtprijsvorming van enkele trampvaartartikelen, zooals granen, suiker, ertsen en nitraten, een aanwijsbaar verband valt te constateeren.

Laagste en hoogste koersen 1921—1930. Uitgave van Arnold Gillissen's Bank (Amsterdam, Rotterdam).

Resultaat van de rondvraag van de Internationale Vereeniging voor de Suikerstatistiek.

Dr. Gustav Mikusch te Weenen zendt ons onderstaand overzicht van de Internationale Vereeniging voor de Suikerstatistiek.

	Aantal werkende fabrieken		Aantal antwoor-den	Verwerkte bieten in 1000 K.G.		Suikerproductie in 1000 K.G. ruwsuikerwaarde		± in procenten ten opzichte van het voorafgaande jaar	
	1930/31	1929/30		1930/31	1929/30	1930/31	1929/30	verwerkte bieten	suikerproductie
Duitschland	233	238	233	15.854.100	11.936.658	2.508.841	1.984.663	+ 32,82	+ 26,41
Tsjecho-Slowakije	140	141	140	6.746.000	5.552.519	1.131.118	1.035.285	+ 21,49	+ 9,26
Oostenrijk	7	7	7	971.461	688.200	152.076	120.391	+ 41,16	+ 26,32
Hongarije	13	13	13	1.544.489	1.589.791	234.258	246.831	— 2,85	— 5,09
Joego-Slavië	8	8	8	800.000	1.050.000	100.000	120.630	— 23,81	— 17,10
Roemenië *)	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bulgarije	5	4	4	400.000	249.300	57.850	40.024	+ 60,45	+ 44,04
Iersche Vrijstaat	1	1	1	154.000	143.400	25.700	23.200	+ 7,39	+ 10,78
België	43	46	43	1.877.661	1.706.088	282.205	250.945	+ 10,06	+ 12,46
Italië	51	50	51	3.334.200	3.098.399	412.050	435.313	+ 7,61	— 5,34
Polen	69	70	69	4.553.289	5.053.053	775.000	917.298	— 9,89	— 15,51
Denemarken	9	9	9	1.027.300	797.900	167.800	134.300	+ 28,75	+ 24,94
Zweden	20	16	20	1.185.014	749.862	186.671	121.403	+ 58,03	+ 53,76
Finland	1	1	1	31.646	23.368	4.290	2.814	+ 35,42	+ 52,45
Turkije	1	1	1	57.000	30.345	9.700	5.485	+ 87,84	+ 76,85
Totaal	601	605	600	38.536.160	32.668.883	6.047.359	5.438.582	+ 17,96	+ 11,19

*) Ontbreekt.

Inleiding tot het Nederlandsche Handelsrecht door Dr. W. L. P. A. Molengraaff. Derde, herziene druk. (Haarlem, 1930, De Erven F. Bohn. Prijs ing. f 3,75, geb. f 4,50).

In dezen nieuwen druk is het supplement op den tweeden druk betreffende het nieuwe zeerecht verwerkt. In verband met de wet van 14 Juni 1930 op de arbeidsovereenkomst van kapitein en schepelingen, is in hoofdstuk IX par. 2: „Kapitein en schepelingen” het recht weergegeven, zooals dit luidt volgens de nieuwe wet, die waarschijnlijk eerst op 1 Januari 1931 in werking zal treden. Om misverstand te voorkomen, is alles, wat nog niet geldend recht is, tusschen haakjes geplaatst.

De bladzijden, gewijd aan de naamlooze vennootschap en aan de coöperatieve vereniging, zijn, in verband met de nieuwe wetten van 1928 op de naamlooze vennootschap en van 1925 op de coöperatieve vereniging, geheel omgewerkt. Bovendien zijn hoofdstuk VIII „De wissel en ander handelspapier”, en hoofdstuk XII „Faillissement en surséance van betaling”, doorlopend herzien, naar aanleiding van de belangrijke wijzigingen, welke in de wettelijke bepalingen ten aanzien van deze onderwerpen zijn gebracht.

Het is niet de circulatiebank die ruilmiddel schiept!
Sociale Aforismen door Ant. F. Schouten. Amsterdam 1930; J. H. de Bussy. (Prijs f 1.—).
Aanteekeningen op de leer van Prof. Gustav Cassel.

Travellers' Handbook for the Dutch East Indies by S. A. Reitsma (W. P. van Stockum, Den Haag 1930).

Een mooi uitgevoerde reisgids voor Ned.-Indië, welke in het Engelsch is geschreven. Aan het meer toeristische gedeelte gaan een 120 pagina's vooraf, waarin een algemeen cultureele en economische beschrijving van Indië wordt gegeven, hetgeen vooral voor den vreemdeling uiterst leerszaam is. Typografisch kan deze gids met de bekende Baedekers wedijveren.

L'échange Gréco-Bulgare des minorités ethniques door André Wurfbain. Dr. ès-Sciences politiques. Lausanne 1930; Librairie Payot & Cie.

Die Niederlande als Käufer, Hersteller, Vermittler und Kreditgeber. door Dr. Th. Metz, 1930; Veröffentlichungen der Industrie- und Handelskammer Leipzig No. 12.

Business conditions at the present time, No. 73, International Chamber of Commerce. Secrétariat Général, Paris.

Annuaire Statistique International 1929. Société des Nations. Section économique et financière. Genève 1930.

MAANDCIJFERS.

CONJUNCTUURGEGEVENS BETREFFENDE DE VEREENIGDE STATEN.

Datum	Productie 1), Handel en Verkeer																			
	Index van de industrie-productie	Productie-index van										Buitenlandsche handel 2)								
		Fabrikaten	Mineralen	Steenkolen	Ruwe Petroleum	Koper	Ijzer en Staal	Textiel-goederen	Auto-mobielen	Bouwendrijvigheid	Wagonverladingsen	Katoenverbruik	Aantal tewerkgestelden	Betaalde loonen	Invoer			Uitvoer		
		Totaal	Grondstoff.	Totaal	Fabrikaten	Uitvoeroverschot														
Gemiddelde van 1923—1925 = 100											1923—1925 = 100		Mill. \$							
1930																				
Januari	104	102	112	100	132	101	99	103	103	79	97	102	93.2	94.4	311	109	411	192	100	
Februari	107	106	109	92	135	95	119	99	110	77	99	94	93.3	97.7	282	99	349	183	67	
Maart	104	105	96	81	125	88	113	98	109	111	95	94	93.1	98.2	300	102	370	200	70	
April	106	107	104	97	128	90	114	96	109	118	101	100	92.6	97.1	308	106	332	189	24	
Mei	104	104	103	92	127	90	111	90	104	111	98	91	90.9	94.5	285	87	320	178	35	
Juni	100	100	100	89	124	86	110	84	98	146	94	85	88.8	90.7	250	77	295	165	65	
Juli	94	93	97	86	120	83	93	84	75	89	92	82	85.5	82.6	221	70	267	145	46	
Augustus	92	91	96	82	117	84	93	81	67	85	91	78	85.1	81.7	218	73	298	147	80	
Septemb.	91	90	94	85	114	89	86	88	66	81	89	79	86.4	83.0	226	75	312	131	86	
October	88v	86v	97v	87	115	83	75	91	45	82	86	81	84.3	80.8	247		327		80	
Novemb.															206		289		84	
December																				

1) De indexcijfers betreffende de productie, de wagonverladingsen, het katoenverbruik, het aantal tewerkgestelden en de betaalde loonen zijn ontleend aan het Federal Reserve Bulletin. Wat de index van de industriele productie betreft, deze is samengesteld uit de gegevens van 58 industrieën n.l. 50 van fabrikaten en 8 van mineralen.

2) Gemiddelde van Maart—Dec. 3) De cijfers der jaren 1925—1929 zijn maandgemiddelden. v) = voorloopig.

Datum	Kapitaalmarkt											Geldmarkt			Prijzen						
	Effectenbeurs					Emissies 2)															
	Indexcijfer van 1)					Binnen- en buitenl.			Binnenlandsche								Buitenlandsche				
	404 Aandeelen	337 Industr. aandeelen	33 Spoorweg- aandeelen	31 Aand. van public utilities	60 Obligatiën	Makelaars- leeningen 2)	Totaal (zonder conversie)	Conversie	Aandeelen	Obligatiën	Totaal	Privaat- rechtelijke	Publiek- rechtelijke	Buitenlandsche Emissies	Callrente 4)	Primabank- accepten (90 dagen)	Prima hand- deelpapier (4—6 mnd.)	Indexcijfer van groot- hand- prijs. 7)	Landbouw- producten 7)	Kosten van Levens- onderhoud	
1926 = 100					mill. \$	in miljoenen dollars														1926 = 100	1/2 Juli 1914 = 100
1930																					
Jan.	156	149	137	209	96.5	3.985	747	77	127	620	718	611	107	29	4.31	37-4	44-5	93	101	160	
Febr.	166	156	143	231	96.4	4.168	592	30	155	437	466	388	78	126	4.28	37-4	44-5	92	98	159	
Mrt.	172	163	143	242	97.8	4.656	799	22	123	676	658	516	142	141	3.56	37-4	44-5	91	95	157	
April	181	171	142	264	97.9	5.063	903	55	261	642	730	582	148	173	3.79	37-4	44-5	91	96	158	
Mei	171	160	136	250	97.9	4.748	1.109	70	424	685	991	847	144	118	3.05	37-4	44-5	89	93	156	
Juni	153	143	125	224	98.2	3.728	704	69	152	552	533	378	155	171	2.60	37-4	44-5	87	89	155	
Juli	149	140	124	215	98.7	3.689	554	29	71	483	474	367	107	80	2.18	37-4	44-5	84	83	152	
Aug.	148	139	121	213	99.6	3.599	204	86	56	148	166	84	82	38	2.22	37-4	44-5	84	85	152	
Sept.	149	139	123	216	100.0	3.481	379	116	62	317	376	284	92	3	2.17	37-4	44-5	84	85	153	
Oct.	128	118	111	187	99.9	2.556	394	65	21	373	295	127	168	99	2.00	37-4	44-5	83	83	152	
Nov.	117	109	102	167	99.1	2.162	258	10	19	239	248	136	112	10	2.00	37-4	44-5				
Dec.																					

1) Indexcijfers van Standard Statistics Co. 2) Einde v. h. jaar (resp. maand). 3) Ontleend aan The Commercial and Financial Chronicle. De cijfers der jaren 1925—1929 zijn maandgemiddelden. 4) Stock exchange call loans. 5) Renewal rate. 6) 40 obl. 7) Bureau of Labor Statistics. o) resp. aand. tot 229, ind. 197, spoorw. 31.

POSTCHEQUE EN GIRODIENST.

(In duizenden guldens).

	November 1930		November 1929	
	Aantal	Bedrag	Aantal	Bedrag
Nieuwe rekeningen.	1.549	—	—	—
Rekeningen op ult ^o .	166.015	—	150.208	—
Bijschrijvingen	2.306.256	492.815	2.002.616	506.683
a. Stortingen	963.949	119.589	840.102	130.425
b. Overschrijvingen.				
1. van and. rek. ¹⁾	1.342.150	346.797	1.162.386	354.555
2. van Ned. Bank.	157	26.380	128	21.661
c. And. onderwerpen	—	49	—	42
Afschrijvingen	1.477.181	490.463	1.287.052	504.236
a. Chèques	287.989	81.147	259.497	80.374
b. Overschrijvingen				
1. op andere rek. ²⁾	1.176.783	346.797	1.015.766	354.555
2. naar Ned. Bank	943	62.463	1.124	69.255
c. And. onderwerpen	11.466	56	10.665	52
Tegoed op ult ^o	—	108.250	—	103.536
Beleggingen	—	86.615	—	80.825

¹⁾ Hierin begrepen overschrijvingen uit het buitenland 4.178 met f 736.

²⁾ Idem naar het buitenland 27.719 met f 2.928.

GIRO-KANTOOR DER GEMEENTE AMSTERDAM.

	November 1930		November 1929	
	In millioenen	Aantal	In millioenen	Aantal
Giro's (eenzijdige vermelding)				
Girobetalingen aan gemeentestellingen	f 14.6	36.954	f 13.2	32.418
Girobetalingen aan particulieren	„ 24.1	127.465	„ 22.4	109.144
Geldomzet.				
Ontvangsten	„ 5.8	8.174	„ 5.4	7.291
Betalingen	„ 8.-	31.752	„ 7.1	31.857
Part. rekeninghouders	„ 31.3 ¹⁾	42.078 ²⁾	„ 20.3 ¹⁾	37.680 ²⁾
Waarvan rekeningh. welke gelden voor 1 jaar vast hebben gedeponoord	„ 9.8	4.192 ²⁾	„ 9.6	3.921 ²⁾
Giro-depos. kas Gerzon	„ 0.1	90	„ 0.14	448

¹⁾ Gemiddeld saldo te goed. ²⁾ Einde der maand.

PRODUCTIE DER STEENKOLEN-, BRUINKOLEN- EN ZOUTMIJNEN.

(Gegevens verstrekt door den Hoofdingenieur der mijnen.)

I. Gezamenlijke Steenkolenmijnen.

	October 1930	Jan./Oct. 1930	Jan./Oct. 1929
Prod. Steenkolen in tonnen ..	1.100.899	10.211.039	9.614.660
Aantal normale werkdagen ..	27	256	256

II. Bruinkolenmijn „Carisborg“.

	October 1930	Jan./Oct. 1930	Jan./Oct. 1929
Netto-productie in tonnen ..	24.115	151.185	166.906,4
Aantal normale werkdagen	27	219	188,

III. Zoutmijnen.

(Kon. Ned. Zoutindustrie te Boekelo.)

	October 1930	Jan./Oct. 1930	Jan./Oct. 1929
Afgeleverd:			
Geraff. zout	4.739	38.688	35.185
Industriezout	98	685	634
Afvalzout	201	1.734	1.755
Aantal normale werkdagen	27	256	258

Arbeiders.

Aantal.	Gezamenlijke Steenkolenmijnen	Bruinkolenmijn „Carisborg“	Zoutmijnen
1 November 1930	{ 11.000 ¹⁾ 26.320 ²⁾	133	142
1 November 1929	{ 10.811 ¹⁾ 26.012 ²⁾	152	181

¹⁾ bovengronds. ²⁾ incl. 1.712 arbeiders der nevenbedrijven.
³⁾ ondergronds.

OVERZICHT DER RIJKSMIDDELEN.

(In Guldens)

	December 1930	Sedert 1 Januari 1930	Overeenkomstige periode 1929
Directe belastingen.			
Grondbelasting	36.193	21.921.156 ⁴⁾	21.355.729
Personeele belasting ..	2.509.051	29.571.694	28.114.393
Inkomstenbelasting ..	10.500.697	92.901.665	87.414.145
Vermogensbelasting ..	1.767.965	15.235.291	14.399.992
Dividend- en tantieme-belasting	1.227.533	20.236.694	22.377.885
Invoerrechten.	4.784.414	67.126.125	67.370.253
Statistiekrecht.	281.112	4.029.942	4.655.202
Accijnzen.			
Zout	187.973	2.156.100	1.979.773
Geslacht	897.739	11.345.783	12.386.848
Wijn	494.421	2.580.817	2.659.345
Gedistilleerd	3.815.405	36.826.756	35.491.157
Bier	1.029.359	15.634.618	14.968.126
Suiker	4.683.739	53.301.063	48.627.762
Tabak	2.340.755	28.818.611	26.457.922
Belasting op gouden en zilveren werken	79.729	1.081.302	1.078.692
Indirecte belastingen.			
Zegelrechten	1.813.508 ²⁾	24.670.612 ³⁾	27.582.756
Registratierechten ..	1.580.573	23.024.754	33.974.068
Successierechten ..	3.636.678	44.970.142	50.407.041
Domeinen, wegen en vaarten.	428.477	4.578.420	4.125.250
Staatsloterij.	24.338	653.866	653.837
Loosgeld.	431.214	4.887.338	5.143.098
Totaal-Generaal ..	42.550.873	504.552.749	511.223.274

¹⁾ Hieronder begrepen f 312.654 wegens zegelrecht van nota's van makelaars en commissie-naires in effecten, enz. (Beurabel.). ²⁾ Id. f 4.721.282 ³⁾ Id. f 8.530.575.

⁴⁾ In de maand December pleegt de einduitkeering van de bemaatsbelasting en van de provinciale- en gemeentepcenten betreffende den loopenden dienst plaats te hebben, welke uitkeering de opbrengst over de maand December overtrof.

HEFFINGEN VOOR HET LEENINGFONDS 1914.

	December 1930	Sedert 1 Januari 1930	Overeenkomstige periode 1929
Verdedigingsbelast. I	2.063.732	18.662.943	17.348.981
Verdedigingsbelast. II	202.407	20.767.040	29.598.270
Opcenten:			
Grondbelasting	12.099	4.427.345 ⁴⁾	4.299.113
Personeele belasting ..	492.878	5.639.571	5.483.163
Inkomstenbelasting ..	2.047.385	6.421.078	446.804
Vermogensbelasting ..	987.001	8.617.632	7.384.702
Dividend- en tantieme-belasting	405.086	6.678.109	8.109.266
Accijnzen op Suiker ..	—	1.249.376	1.257.030
„ „ Wijn	98.884	516.163	9.725.552
Gedistilleerd	381.540	3.682.675	531.869
Zegelrecht van buitl. eff.	97.972	1.519.922	3.549.116
Totaal	6.789.084	78.181.854	87.733.866

HEFFINGEN VOOR HET WEGENFONDS.

	December 1930	Sedert 1 Januari 1930	Overeenkomstige periode 1929
Wegenbelasting	469.931	10.887.490	9.444.405
Rijwielbelasting	12.388	6.797.280	6.483.822
Totaal	482.319	17.684.770	15.928.227

¹⁾ 90 % der werkelijke opbrengst; art. 39 der Wegenbel. wet.

SPLITSING VAN DE OPBRENGST DER GROND-, PERSONEELE-, INKOMSTEN- EN VERMOGENSBELASTING SEDERT 1 JANUARI 1930.

Dienstjaren	Grondbelasting	Personeele belasting	Inkomstenbelasting	Vermogensbelasting
1927/28	—	—	563.807	6.474
1928/29	15.205	200.521	1.212.996	201.128
1929/30	4.069.214	3.524.376	58.207.892	10.090.200
1930/31	17.836.737	25.846.797	32.916.970	4.937.489
Totaal ..	21.921.156	29.571.694	92.901.665	15.235.291

DUITSCHER RIJKSBANK.

Voornaamste posten in miljoenen Reichsmark.

Data	Goud	Daarvan bij buitenl. circ. banken 1)	Devezen als gouddekking geldende	Andere wissels en cheques	Beleeningen
15 Jan. 1931	1.993,4	222,4	288,1	1.678,7	114,9
7 " 1931	2.215,9	222,4	400,4	2.081,5	66,6
31 Dec. 1930	2.215,8	222,2	469,2	2.365,6	256,0
23 " 1930	2.215,6	222,0	536,1	1.965,0	91,3
15 " 1930	2.215,7	222,0	550,9	1.775,8	81,4
15 Jan. 1930	2.134,0	149,8	397,7	1.893,8	67,9
30 Juli 1914	1.356,9	—	—	750,9	50,2

Data	Effecten	Diverse Activa ²⁾	Circulatie	Rekg.-Crt.	Diverse Passiva
15 Jan. 1931	102,5	514,3	3.962,3	322,8	323,2
7 " 1931	102,5	495,3	4.325,8	422,5	309,6
31 Dec. 1930	102,5	496,7	4.778,3	651,8	326,6
23 " 1930	102,5	479,5	4.275,3	451,3	381,3
15 " 1930	102,5	470,5	4.256,1	301,3	379,7
15 Jan. 1930	92,6	578,5	4.187,0	543,4	299,7
30 Juli 1914	330,8	200,4	1.890,9	944,—	40,0

1) Onbelast. 2) W.o. Rentenbankscheine 15, 7 Jan. '31, 31, 23, 15 Dec. '30, 15 Jan. '30, resp. 47; 41; 7; 50; 37; 40 mill.

NATIONALE BANK VAN BELGIË.

Voornaamste posten in miljoenen Belgas.

Data 1930	Goud		Goud en zilver b. d. schatkist	Binnen- en buitenlandse wissels	Beleeningen op Belgische Staatsfondsen	Voorsch. ald. Staat voor ingetrokken markten	Circulatie	Rekg. Crt.	
	Munt en metaal	Te goed in wissels op het buitenl.						Schatkist	Partic.
15 Jan. '31	1373	932	—	829	33	292	3.236	48	199
8 " '31	1373	953	—	848	33	—	3.257	10	236
31 Dec. '30	1372	970	—	896	42	—	3.284	21	273
23 " '30	1340	882	—	787	32	312	3.159	33	170
18 " '30	1318	900	—	760	32	312	3.132	46	154
16 Jan. '31	1176	567	45	809	35	328	2.750	49	129

1) 1931:

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Goudvoorraad		Wettig betaalmiddel, Zilver etc.	Wissels	
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes		In herdisc. v. d. member banks	In de open markt gekocht
31 Dec. '30	2.941,2	1.765,4	140,3	251,4	363,8
24 " '30	2.922,1	1.738,9	115,5	448,3	259,8
17 " '30	2.958,9	1.699,0	132,2	331,3	251,6
10 " '30	3.005,0	1.684,3	136,5	257,1	243,7
3 " '30	3.007,5	1.625,3	137,3	250,9	218,9
26 Nov. '30	3.025,0	1.627,6	138,8	233,9	176,1
31 Dec. '29	2.857,1	1.750,2	153,9	632,4	392,2

Data	Belegd in U. S. Gov. Sec.	F. R. Notes in circulatie	Totaal Deposito's	Gestort Kapitaal	Goud-Dekking-perc. 1)	Algem. Dekking-perc. 2)
31 Dec. '30	729,5	1.663,5	2.517,1	169,6	70,3	73,7
24 " '30	641,7	1.721,9	2.436,9	170,3	70,2	73,0
17 " '30	629,4	1.596,2	2.483,5	170,3	72,5	75,8
10 " '30	617,0	1.475,7	2.489,7	170,3	75,7	79,2
3 " '30	602,2	1.450,9	2.492,3	170,6	76,2	79,8
26 Nov. '30	595,6	1.421,9	2.463,4	170,5	77,8	81,4
31 Dec. '29	510,6	1.909,7	2.413,7	171,0	68,4	69,6

1) Verhouding totalen goudvoorraad tegenover opschbare schulden: F. R. Notes en netto deposito. 2) Verhouding totalen voorraad muntmateriaal en wettig betaalmiddel tegenover idem.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Aantal banken	Disconto's en beleen.	Beleggingen	Reserve bij de F. R. banken	Totaal deposito's	Waarvan time deposits
24 Dec. '30	250	16.200	6.785	1.772	20.931	7.126
17 " '30	160	16.258	6.827	1.854	21.199	7.180
10 " '30	106	16.426	6.816	1.849	21.289	7.355
3 " '30	98	16.516	6.800	1.816	21.280	7.372
26 Nov. '30	84	16.527	6.854	1.814	21.403	7.487
24 Dec. '29	502	17.344	5.598	1.703	20.452	6.763

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

20 Januari 1931.

Op de tarwe-markt heeft in de afgelopen week in Europa vrij goede vraag bestaan voor disponibele en spoedige partijen, terwijl ook het Verre Oosten op verschillende dagen als koper optrad, voornamelijk van Australische tarwe. Vooral Indië was van deze tarwesort koper in verband met de vooruitzichten van den nieuwen oogst, welke niet gunstig zijn. In vele streken in Indië werd over droogte geklaagd en terwijl in het vorige seizoen 500.000 quarters werden uitgevoerd, zal in dit seizoen geïmporteerd moeten worden, vooral wanneer de nu heersche droogte aanhoudt. Ook China en Japan zijn kopers van tarwe en men meent geregeld vraag in het Verre Oosten te mogen verwachten. Ook in Europa verwacht men in de eerstvolgende maanden flinke zaken. De verschepingen waren in dit seizoen reeds aanmerkelijk grooter dan in het vorige en ook voor de rest van het seizoen zullen de in invoerende landen benodigde hoeveelheden grooter zijn dan in het vorige jaar. De goede vraag, welke voor buitenlandse tarwe bestaat en de vermeerderde omzetten in de afgelopen week hebben slechts een zeer tijdelijke verbetering der stemming teweeg kunnen brengen. Al is de vraag dan ook beter, het aanbod van verschillende tarwe-soorten is steeds zoo groot, dat in de behoefte gemakkelijk kan worden voorzien en dat steeds het aanbod de vraag overtreft. De verschepingen van tarwe uit Rusland waren gedurende de laatste week slechts van matigen omvang, doch groote onverkochte voorraden liggen in West-Europese havens en verbruikers putten daaruit geregeld. Canada is steeds geneigd te verkoopen tot de maakbare prijzen en probeert een zoo groot mogelijk gedeelte der drukkende voorraden van de hand te doen. In Argentinië is men met het snijden van den nieuwen oogst in hoofdzaak gereed gekomen, doch het dorschen wordt er vertraagd door regen. Toch worden de aanvoeren van nieuwe tarwe in Argentinië allengs grooter. De verschepte hoeveelheid was in de vorige week vrij belangrijk in omvang toegenomen, evenals de zichtbare voorraad in de havenplaatsen. De laatste officiële schatting van de Argentijnsche tarwe-opbrengst bedroeg 33.975.000 quarters, waarvan 23 miljoen quarters voor uitvoer beschikbaar zullen zijn. In het vorige jaar was de opbrengst iets hooger dan 20 miljoen quarters. De opbrengst schijnt, wat den omvang betreft, van den regen niet geleden te hebben en alleen kwalitatief is eenige schade daarvan het gevolg geweest. Deze uit zich in een verlaging van het door de afladers gearandeerde natuurgewicht van sommige soorten. De weersomstandigheden in Argentinië zijn verbeterd, hoewel op sommige dagen nog regen en buig weer werd gemeld. Ook in Australië is een verbetering in de weersomstandigheden ingetreden en men is er druk bezig met het dorschen. De opbrengst van Australië wordt geschat op 23 miljoen quarters tegen die in het vorige jaar van 17 miljoen quarters. Ook van Australië zijn de verschepingen toegenomen, zoodat op het oogenblik van het Zuidelijk halfrond reeds belangrijke verschepingen plaats vinden. Als gevolg van het groote aanbod is het moeilijk aan hoogere prijzen voor tarwe te gelooven. Wanneer een kleine verbetering intreedt, trekken kopers zich spoedig terug en ook een verbetering, welke in het begin der afgelopen week plaats vond, is niet van langen duur geweest. Wat de prijzen voor Argentijnsche tarwe betreft, heeft in het begin der week de pesokoers door zijn schommelingen de prijzen aan de Argentijnsche termijnmarkten beïnvloed; bij daling van den pesokoers stegen de prijzen in Argentinië en omgekeerd. In de tweede helft der week is de pesokoers vrijwel stationnair gebleven. Vergeleken bij een week geleden zijn de koersen aan de termijnmarkt te Buenos Aires 41 cents per 100 KG. lager gesloten, te Rosario 30 cents per 100 KG. Te Winnipeg waren de schommelingen slechts klein. Het slot van gisteren was $\frac{1}{2}$ dollarcenten per 60 lbs. lager dan een week geleden. De termijnmarkt te Chicago is in het laatst der week gedaald, doch deze markt is voor de internationale tarwemarkt tegenwoordig van weinig belang. Het slot was er gisteren $1\frac{1}{2}$ dollarcenten per 60 lbs. lager dan een week geleden. Tarwe uit de Vereenigde Staten wordt op het oogenblik niet voor export aangeboden, daar de Farm Board door zijn groote inkoop den prijs boven exportpariteit houdt. De Farm Board bezit op het oogenblik 130 miljoen bushels tarwe, waarvan ongeveer 75 miljoen bushels opgeslagen zijn in pakhuisen. Het zal de vraag zijn, wat aan het einde van het seizoen met deze tarwe moet gebeuren, wanneer de nieuwe oogst binnenkomt. De nieuwe oogst van wintertarwe in de Vereenigde Staten staat er op het oogenblik goed voor. In sommige streken

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	11/17 Jan. 1931	Sedert 1 Jan. 1931	Overeenk. tijdvak 1930	11/17 Jan. 1931	Sedert 1 Jan. 1931	Overeenk. tijdvak 1930	1931	1930
Tarwe	14.786	56.183	81.807	—	540	1.156	56.723	82.963
Rogge	3.405	12.072	10.896	—	—	457	12.072	11.353
Boekweit	1.354	1.522	353	—	—	255	1.522	608
Mais	32.541	68.736	61.237	8.419	15.655	17.688	84.391	78.925
Gerst	29.760	54.772	37.108	1.077	1.322	595	56.094	37.703
Haver	1.594	9.416	9.088	—	—	1.097	9.416	10.165
Lijnzaad	262	1.834	3.105	771	16.399	1.926	18.233	5.031
Lijnkoek	611	2.175	6.592	—	—	—	2.175	6.592
Tarwemeel	4.835	8.628	3.594	2.007	4.280	1.436	12.908	5.030
Andere meelsoorten	541	2.461	1.511	319	678	—	3.130	1.511

wordt over gebrek aan vocht geklaagd, terwijl ook veelal onvoldoende sneeuwbedekking aanwezig is. Ernstige klachten worden echter niet gehoord. In Europa zijn de weersomstandigheden weinig veranderd. Frankrijk heeft te lijden van veel regen en een periode van droog, koud weer is zeer gewenscht. De Fransche regeering overweegt plannen om een minimum prijs voor tarwe vast te stellen, het invoerrecht te verhoogen en een graanbureau in te stellen om de invoeren en uitvoeren te regelen. In Duitsland wordt de met tarwe bebouwde oppervlakte groter geschat ten koste van die, welke met rogge is bebouwd. Men verwacht, dat het percentage binnenlandsche tarwe, dat bij de fabricatie van meel moet worden gebruikt en dat nu 80 pCt. bedraagt, later in het voorjaar zal worden verlaagd en men houdt ook rekening met de mogelijkheid, dat dan het invoerrecht op buitenlandsche tarwe zal worden verlaagd. In de Balkanlanden blijft het weder zacht. De met tarwe bebouwde oppervlakte wordt in Roemenië geschat op 5½ miljoen acres tegen 7½ miljoen acres in het vorige jaar.

In de prijzen voor rogge is in de afgelopen week weder zeer weinig verandering gekomen. Het aanbod van Russische rogge blijft uit de groote voorraden in West-Europa overheerschend en prijsverbetering schijnt tengevolge van dat groote aanbod uitgesloten. Over den nieuwen roggeoogst in Rusland hoort men op het oogenblik niets dan goeds. Ook in de Midden-Europeesche landen staat winterrogge er goed voor, evenals in den Balkan.

De stemming voor mais is er in de afgelopen week niet beter op geworden. Het aanbod van aangekomen partijen Platamaïs bleef groot en verminderde niet tengevolge van geregeld binnenkomende booten. Hoewel de consumptie van mais zeer groot is, overtrof het aanbod de vraag en bijna dagelijks moesten de prijzen worden verlaagd om koopers voor de aangeboden partijen te vinden. Tot de aldus verlaagde prijzen vinden de aanvoeren dan toch weder hun weg naar het binnenland, zoodat nog geen voorraden van beteekenis worden gevormd. De prijzen zijn allengs gedaald tot een zeer laag peil, doch koopers schijnen daarin nog geen aanleiding te vinden meer te koop dan ze voor hun directe behoefte nodig hebben. Ook voor later verwachte stoomende mais en voor mais op aflading zijn de prijzen geregeld gedaald, echter niet in die mate als voor spoedig verwachte en aangekomen, welke laatste het meest gedrukt waren. Het slot te Buenos was gisteren 22 cents en te Rosario 35 cents per 100 KG. lager dan een week geleden. Het is bijna uitsluitend Platamaïs, welke wordt aangeboden. Het aanbod van Donaumaïs is aanmerkelijk kleiner geworden, doordat geen nieuwe verschepingen van den Donau van eenige beteekenis hebben plaats gehad en de binnenkomende partijen allengs worden opgeruimd. De Roemeensche boeren houden op het oogenblik hun mais terug, tengevolge van lage prijzen en ook omdat vervoer naar de havens niet mogelijk is, tengevolge van den slechten toestand der wegen, welke door het natte weer onbruikbaar zijn geworden. De onlangs in Roemenië bekend gemaakte schatting van de maïsopbrengst in 1930 bedroeg 18.124.000 quarters, waarvan voor uitvoer 2.484.000 quarters beschikbaar zouden zijn. De sedert 1 November verschepte hoeveelheid maïs bedraagt 901.000 quarters, zoodat er nog 1.584.000 quarters voor export aanwezig zouden zijn. De maïsuitoeren van Roemenië mogen dus in de volgende maanden verwacht worden weder toe te nemen. Over den nieuwen oogst in Argentinië hoort men niets dan goeds. De weersomstandigheden zijn voor de ontwikkeling der maïsplanten ideaal en geven den boeren aanleiding nog met den uitzaaï voort te gaan. Niettegenstaande nieuwe oogstposities geregeld worden aangeboden tot prijzen, welke slechts matig hooger zijn dan die, welke voor vroegere verladung van den oogst worden gevraagd, wordt van dit aanbod slechts weinig gebruik gemaakt.

De verschepingen van gerst waren in de afgelopen

week niet groot. Die uit Rusland zijn vrij aanzienlijk lager dan zij gedurende de laatste weken waren en ook uit de Donauhavens werden slechts kleine hoeveelheden verscheept. In verband met het feit, dat de Russen geregeld voortgaan vrachtruimte te charteren, zou men de gevolgtrekking mogen maken, dat de Russische verschepingen wel weder zullen toenemen. Bovendien zijn de Russen geregeld aan de markt met aanbiedingen ter verladung in Januari en Februari van de Zwarte Zee. Aan den Donau zijn de uitvoeren in de havenplaatsen gering om dezelfde redenen, welke ook voor mais gelden. Het zal nog wel eenigen tijd duren, vóór de verladings van den Donau weder ruimer worden. Intusschen bepalen de omzetten in Donaugerst zich in hoofdzaak tot tweedehands partijen, welke zoowel stoomend als op aflading aan de markt zijn. Hoewel het aanbod van gerst niet groot is, hebben de prijzen zich niet kunnen handhaven en zijn zij voor alle posities eenige guldens per last gedaald. Aangekomen en disponibele gerst werd dringend aangeboden en de daarvoor maakbare prijzen waren nog iets lager dan voor later.

Ook voor haver zijn de prijzen verlaagd, hetgeen speciaal Russische haver betreft, welke disponibel is. Tegen de verlaagde prijzen bestond er een vrij goede vraag en kwamen er geregeld zaken tot stand. In Platabaver zijn verscheiden zaken naar Duitsland gedaan, daar bij de regeering plannen bestaan voor haver weder „Einfuhrscheine“ in te stellen, waardoor Duitsland in staat zou worden gesteld haver te exporteeren. In verband met deze geruchten kocht Duitsland de goedkoopere Platabaver.

SUIKER.

De verschillende suikermarkten verkeerden in de afgelopen week in een apathische stemming. De onzekerheid over de practische werkwijze van het plan Chadbourne in de toekomst en eenige onzekerheid omtrent de ratificatie door de Javasche producenten, veroorzaakt groote terughoudendheid van koopers zijde, terwijl verkoopters nogal vasthoudend zijn, aangezien de plaats gehad hebbende onderhandelingen toch wel beloften voor de toekomst inhouden.

De te Berlijn gewijzigde exportcijfers worden thans door C. Czarnikow als volgt gespecificeerd:

	1e jaar tons	2e jaar tons	3, 4 en 5e jaar tons
Cuba Productie	3.305.000	3.455.000	3.505.000
Genomen van geblokkeerde hoeveelheid ..	300.000	300.000	300.000
	3.605.000	3.755.000	3.805.000
waarvan export n/ de Ver. Staten . 2.800 (in duizendtallen)		2.800	2.800
Export n/ andere destinaties	655	805	855
Consumptie	150	150	150
Java Export	2.200.000	2.200.000	2.200.000
Genomen van geblokkeerde hoeveelheid ..	100.000	100.000	100.000
	2.300.000	2.300.000	2.300.000
Tsjecho-Slowakije Export	570.815	570.815	570.815
Duitsland ..	500.000	350.000	300.000
Polen ..	308.810	308.810	308.810
Hongarije ..	84.100	84.100	84.100
België ..	30.275	30.275	30.275
	7.399.000	7.399.000	7.399.000

Aan Java worden jaarlijks verdere 100.000 tons voor export toegestaan, indien eene uitbreiding van de consumptie in het Verre Oosten zulks wettigt.

In Amerika ging vrij veel om in prompte ruwsuiker en vroege leveringen op basis van ca. 1.40 d.c. c. & fr.

Op de New-York termijnmarkt werd daarentegen zeer

1.910.000 balen, hetgeen beteekent een vermindering van 93.000 balen in het binnenland van Sao Paulo en Minas Geraes en van 177.000 balen in het binnenland van Rio. Daar de verzendingen uit het binnenland naar de haven van Santos in de maand December bedragen hebben 924.000 balen en naar de haven van Rio 378.000 balen, zijn dus in December uit de plantages naar de binnenlandsche pakhuizen verzonden 831.000 balen Santos Koffie en 201.000 balen Rio Koffie.

De hierboven genoemde binnenlandsche voorraad van 22.213.000 balen Santos koffie en 1.910.000 balen Rio koffie, tezamen 24.123.000 balen vormt met den zichtbaren wereldvoorraad (volgens de Heeren G. Duuring & Zoon) van 5.186.000 balen en de door de Regeering van Sao Paulo opgekochte en uit de statistiek verwijderde hoeveelheid van naar schatting $1\frac{1}{2}$ a 2 miljoen balen, een wereldvoorraad op 31 December 1930 van ongeveer 31.000.000 balen bij een wereldverbruik in het jaar 1930, in het dezer dagen verschenen Jaaroverzicht van de Vereeniging voor den Goederenhandel te Rotterdam geschat op ongeveer 24.500.000 balen.

Betreffende de onderhandelingen, opnieuw door Brazilië met bankiers aangeknoopt voor het verkrijgen van nieuwe geldmiddelen, werd het begin van de afgelopen week nog bericht, dat de firma Rothschild bereid zou zijn tegen een onderpand van 2.000.000 balen koffie een leening te verstrekken van \$ 7.000.000.— Dit zou beteekenen een voorschot van ongeveer f 8.75 per baal, terwijl bij de in het vorig jaar afgesloten leening van £ 20.000.000.— een baal nog als onderpand voor f 12.— dienst deed. Een ander bericht uit New-York sprak zelfs van een leening van £ 7.000.000.—, welke de Bank van Brazilië voor $1\frac{1}{2}$ jaar tegen schatkistwissels zou kunnen opnemen. In elk geval schijnt het uitzicht op het tot stand komen van een nieuwe leening vrij groot te zijn. Het zal trouwens wel de eenige weg voor het bankiersconsortium zijn om een ernstige crisis in Brazilië te voorkomen.

De dagelijkse aanvoeren in de haven van Rio zijn voor de tweede helft van Januari gelimiteerd op 18.301 balen tegen 17.364 balen in de eerste helft.

De noteringen aan de Rotterdamsche termijnmarkt schommelden van den eenen dag op den anderen met kleine verschillen heen en weder en waren Dinsdag 20 dezer des voormiddags bijna volkomen gelijk aan die van een week geleden, namelijk: Januari 23, Maart $20\frac{1}{2}$, Mei $19\frac{1}{4}$, September $18\frac{3}{8}$, December $18\frac{1}{2}$ ct.

Aan de loco-markt was de vraag ook ditmaal iets bevredigender. De officieele noteringen bleven onveranderd 30 ct. per $\frac{1}{2}$ K.G. voor Superior Santos en 28 ct. voor Robusta.

De prijzen van gewoon goed beschreven Superior Santos op prompte verscheping zijn thans ongeveer $43\frac{1}{6}$ a $44\frac{1}{6}$ per cwt. en van dito Prime ongeveer $44\frac{1}{6}$ a $45\frac{1}{6}$, terwijl zij van Rio type New-York 7 met beschrijving, prompte verscheping, bedragen $28\frac{3}{4}$ a $28\frac{1}{9}$.

Nederlandsch-Indië was voor de verschillende ongewaschen Sumatra Robusta-soorten $\frac{1}{4}$ a $\frac{3}{8}$ ct. per $\frac{1}{2}$ K.G. lager; gewassen Robusta bleef onveranderd. Op het oogeblik zijn de prijzen in de eerste hand:

Palembang Robusta, Januari-verscheping, $15\frac{3}{8}$ ct.; Benkoelen Robusta, Januari-verscheping, $16\frac{3}{8}$ ct.; Mandheling Robusta, Januari-verscheping, $17\frac{3}{8}$ ct.; W.I.B. f.a.q. Robusta, Januari-verscheping, $25\frac{1}{2}$ ct., alles per $\frac{1}{2}$ K.G., cif, uitgeleverd gewicht, netto contant.

De slot-noteringen te New-York van het aldaar, geldende gemengd contract (basis Rio No. 7) waren:

	Maart	Mei	Sept.	Dec.
19 Jan.	\$ 5.95	\$ 5.80	\$ 5.61	\$ 5.52
12 "	" 5.98	" 5.86	" 5.67	" 5.55
5 "	" 5.66	" 5.34	" 5.30	" 5.22
29 Dec.	" 5.90	" 5.67	" 5.44	" 5.33

Rotterdam, 20 Januari 1931.

THEE.

De theemarkt had in de afgelopen week een minder levendig verloop en de prijzen liepen onregelmatig. Voor theeën tot 10 d. bestond over het algemeen goede vraag tot ongeveer vorige prijzen, terwijl eveneens de beste kwaliteiten daarentegen ten volle prijshoudend waren. Middenkwaliteiten daarentegen liepen onregelmatig en de vraag was dikwijls beperkt, waardoor de prijzen soms in het nadeel van verkoopers waren.

Uit Calcutta ontving men telegrafisch bericht, dat de Noordel. Britsch-Indische oogst per ulto. December 1930 geschat wordt op $329\frac{1}{4}$ miljoen lbs. tegenover $371\frac{1}{2}$ miljoen lbs. in 1929 en $341\frac{1}{4}$ miljoen lbs. gedurende hetzelfde tijdvak van 1928.

Volgens opgave van de Vereeniging voor de Thee-cultuur bedroeg de uitvoer van Java in December 6.177.000 K.G. (v.j. 7.473.000 K.G.). Gedurende het geheele jaar 1930 werd uitgevoerd 61.451.000 K.G. tegen 62.944.000 K.G. in 1929, zoodat in 1930 een hoeveelheid van pl.m. $1\frac{1}{2}$ miljoen K.G. minder werd uitgevoerd dan in 1929.

De uitvoer van Sumatra in December 1930 beliep 879.000 K.G. (v.j. 872.000 K.G.). Gedurende Januari-December 1930 werd uitgevoerd 10.600.000 K.G. of bijna 180.000 K.G. meer dan in het jaar 1929, dat in totaal een uitvoercijfer te zien gaf van 10.421.000 K.G.

Formosa exporteerde in November 1930 739.000 K.G. thee tegenover 935.000 K.G. in November 1929. Voor de periode Jan./Nov. bedroeg de export in 1930 16.154.000 K.G. en 16.806.000 K.G. in 1929.

De uitvoer van zwarte thee van Ceylon geeft in November 1930 een hoeveelheid te zien van 19.236.000 lbs. (v.j. 18.198.000). Gedurende Jan.-November 1930 werd uitgevoerd 222.509.000 lbs. (v.j. 230.042.000 lbs.).

De Board of Trade publiceerde inmiddels de volgende gegevens betreffende den aan- en uitvoer in Engeland over December 1930.

De aanvoeren beliepen 67.9 miljoen lbs. (v.j. 63.1) en de uitvoeren 5.9 miljoen lbs. (v.j. 8.9). Van 1 Januari tot 31 Dec. 1930 werden aangevoerd 541.4 miljoen lbs. tegenover 559.2 miljoen lbs. in 1929, terwijl de uitvoeren gedurende dezelfde periode bedroegen resp. 88.4 en 95.— miljoen lbs.

De aanvoeren in Groot-Brittannië en Noord-Ierland toonen voor 1930 dus een teruggang van pl.m. 18 miljoen lbs., terwijl de uitvoeren met pl.m. 7.5 miljoen lbs. terugliepen. Amsterdam, 19 Januari 1931.

VRACHTENMARKT.

Graan van Noord-Amerika. Van de Northern Range toonden bevrachters iets meer belangstelling voor vroege, handige booten en de vrachten liepen een weinig op. Van New-York naar Bordeaux/St. Nazaire/Havre/Duinkerken/Antwerpen/Rotterdam werd voor een boot van 21.000 qtrs. \$ 0.09 naar 66n en \$ 0.09 $\frac{1}{2}$ naar twee havens betaald.

La Plata. Deze markt was wederom zeer vast. Er was veel vraag voor Januaribooten en ofschoon thans een zeer groot aantal schepen voor deze positie is opgenomen, blijft de vraag goed. Bevrachters zochten speciaal groote booten voor lijnzaad van de Bovenrivier. Voor schepen van gemiddelde grootte werd van de Bovenrivier (tot San Lorenzo) naar U.K./Continent tot $18\frac{1}{6}$ betaald, met 6 d. minder naar Antwerpen of Rotterdam, terwijl voor booten van 7000 ton en grooter $17\frac{1}{6}$ naar Rotterdam, $17\frac{1}{9}$ naar Londen en $17\frac{1}{-}$ naar Avonmouth toegestaan werd. Ook voor Februari laden vonden er afsluitingen plaats. Een 6000 tonner in deze positie verkreeg $19\frac{1}{6}$ van Santa Fé naar U.K./Continent, zonder reductie, terwijl van niet hooger dan San Lorenzo tegen $19\frac{1}{-}$ bevracht werd, met 6 d. minder voor Antwerpen, Rotterdam en Amsterdam.

Rijst van Birma. Er was een zeer behoorlijke vraag naar ruimte voor Febr. laden en verschillende afsluitingen vonden plaats. Een 7000 tonner per $15\frac{1}{28}$ Febr. werd naar Nederland tegen $22\frac{1}{-}$ bevracht, terwijl een lading van 91/9500 ton naar Antwerpen/Hamburg Range tegen $22\frac{1}{3}$ geplaatst werd, met de optie Gdynia tegen $23\frac{1}{3}$.

Donau en Zwarte Zee. De Donau-markt kan momenteel gevoegelijk buiten beschouwing blijven. De Zwarte Zee-markt was vrij levendig. Er werden zeker 18 booten opgenomen naar het Continent, met volle opties, op basis van $10\frac{1}{10}\frac{1}{2}$ tot $11\frac{1}{3}$, naar gelang van de grootte van het schip, voor Januari en Jan./Febr. laden.

Middellandsche Zee. In deze afdeling is de toestand nagenoeg ongewijzigd. De vraag was voor alle termijnen zeer slecht en zodoende vonden er slechts weinig afsluitingen plaats. Voor erts werd o.m. betaald: $4\frac{1}{9}$ van Hornillo Baai naar Rotterdam of Vlaardingen, $4\frac{1}{3}$ van Bona naar Rotterdam, $5\frac{1}{-}$ van Huelva naar Amsterdam en $7\frac{1}{3}$ naar London River, terwijl de volgende fosphaat-afsluitingen tot stand kwamen: Sfax/Bassens en La Pallice $5\frac{1}{9}$, Bona/Cork $8\frac{1}{-}$, Casablanca/Bordeaux $4\frac{1}{6}$ en Kings Lynn $8\frac{1}{-}$.

Kolen van U.K. Tengevolge van de staking vonden in de afgelopen week slechts enkele afsluitingen van Zuid-Wales plaats. Inmiddels is een voorloopige overeenkomst tot stand gekomen en zal het werk in de mijnen Maandag 19 Januari weer opgenomen worden. In de overige districten, waar het werk niet onderbroken werd, was de vraag slecht en de vrachten zeer laag. Van Zuid-Wales werd betaald: naar Rouaan $3\frac{1}{9}$, Genua $6\frac{1}{1}\frac{1}{2}$, Port-Said $6\frac{1}{6}$, Buenos Aires $10\frac{1}{3}$, en van de Oostkust: naar Odense $4\frac{1}{9}$, Elbe $3\frac{1}{9}$, Rotterdam $3\frac{1}{3}$, Antwerpen $2\frac{1}{4}\frac{1}{2}$, Algiers $6\frac{1}{10}\frac{1}{2}$, Marseille $6\frac{1}{9}$ en Santos $10\frac{1}{3}$.